

אתגתא

בשבע 1161 | י"א באלול תשפ"ה, 04.09.25

תשובה

תקשורתית

הולמת

צילום: גילי ג'הוץ

אחרי קריירה ארוכה כמראיין ומבקר
תרבות בעיתונים 'רייטינג' ו'מעריב',
שבמהלכה הספיק לקטול בחריפות
אומנים ויוצרים, בחר דודו כהן לשנות
מסלול: הוא חזר בתשובה, עזב עתיד
מקצועי מבטיח וכיום, כמנהל אתר
ועלון 'הידברות', הוא מוביל תקשורת
של חיבור ליהודים ויהדות

יוסף ארנפלד

היום בו גיליתי שדרדסבא הוא לא
באמת ראש ישיבה // יאיר יעקובי

הרבנית זיוה קוסטינר בראיון מלא כאב ותקווה ליד מיטת בנה
דוד, מהפצעים הקשים בתחילת המלחמה // צורית פניגשטיין

מורים טובים רק מלמדים... המורנטורים של שאנן משנים את כללי המשחק!

מסלול רום למצטיינים

תוכנית הכשרה למנהיגות חינוכית
לבעלי נתונים מתאימים
(מלגת לימודים מלאה)

תואר שני

מקרא | חינוך
אנגלית | יעוץ חינוכי

תואר ראשון ותעודת הוראה

מתמטיקה | מקרא | תושב"ע | היסטוריה
אנגלית | הגיל הרך | חינוך בלתי פורמלי
חינוך מיוחד | חינוך יסודי

ההרשמה לתשפ"ו בעיצומה *8781

מעונות

אווירה משפחתית

מערך מלגות

קרבה לרכבת

מדרשה

עוד יוזמה ללקוחות הפועלים:

מניות של הבנק מתנה

GITAM BBDO

בנק הפועלים מעניק מניות של הבנק
למיליון לקוחות להתנסות בשוק ההון.
לפרטים ולמתחם "משקיעים מתחילים"
היכנסו לאתר הבנק

לראשונה
בישראל!

לא רק פועלים, יוזמים.

ההטבה לבחירת לקוחות זכאים, כפוף לתנאי הבנק כמפורט באתר. אין בפרסום יעוץ השקעות המתחשב
בנתוניו ובצרכיו של כל אדם. המניות מוצעות בהתאם לדו"ח הצעת המדף שפורסם ביום 24.8.25.

גואלים את בית וליר

הבית הראשון שנגאל בקסבה בחברון מאז מאורעות תרפ"ט

היו שותפים לרגע ההיסטורי של חידוש היישוב היהודי בקסבה בחברון

בית וליר איננו עוד אבן בניין. הוא סמל לצדק היסטורי ולתקומת העם היהודי בעיר האבות.
כל לבנה בבית הזה מספרת סיפור וכעת אנחנו כותבים את הפרק הבא שלו.

ישיבת שבי חברון חזרה אל הבית

והופכת אותו לבית מגורים וחדרי לימוד עבור עשרות תלמידים חדשים.
כדי להשמיש את הבית למגורים ולהבטיח את בטחון התלמידים בלב הקסבה, אנחנו צריכים אתכם!

היו שותפים למעשה הגאולה!

לתרומות סרקו את הברקוד:

HUGGIES® אחא לראשונה

גל אורן לונדון BS

נולד בייבי ראשון? מזל טוב! נולדה גם אמא חדשה

ואולי אחות לילה
תשמור לך על הבייבי לילה
שלם כדי שתוכלי לישון
ולצבור כוחות

אחות מוסמכת
מטעם **wonder**
תגיע אליך עד לבית
לליווי ותמיכה

התקשירי לטלמסר:
***3973**
והשאירי פרטים

HUGGIES®
We got you, baby

*הפעילות עבור הורים לילד/ה ראשון/ה, בחודש הראשון לאחר
הלידה. הפעילות מתקיימת בין התאריכים ד' אלול 28.8.2025 ועד
ו' תשרי 28.9.2025 או עד גמר מלאי, בכפוף לתקנון.

צלם: מנדי חכמי

סופ"ש ירושלמי פעמי אלול

רפי ביטון & קולות מן השמים
- ירושלים

במעמד

ראש העיר ירושלים, משה ליאון

מופע בריכת הסולטן

חמישי, י"ח אלול 11.9

פתיחת דלתות 19:00 | תחילת מופע 20:00

שבת שירה ותפילה

תפילות שישי-שבת בבית הכנסת הגדול, המלך ג'ורג' 56

פרשת "כי תבא", י"ט-כ' אלול 12-13.9

חגית ינגרטון

פרטים וכרטיסים באתר טיקצ'אק, TICKCHAK 6565*

Brilliant & co.

ההמתנה לתור מייבשת אתכם?

ע"פ נתוני משרד הבריאות

לאומית הכי מהירה

בהתפתחות הילד

פסיכולוג | קלינאית | ריפוי | פיזיותרפיה | רופא
התפתחותי | תקשורת | בעיסוק | ילדים | מומחה

***507**

המכללה

האקדמית חמד

חוסן, אמונה, חינוך.

קריית חינוך שדות נגב

אל תתנו לשנה החדשה להתחיל בלעדיכם

הזדמנות אחרונה להירשם ללימודים באקדמית חמד

תואר שני M.Ed.

שנת לימודים אחת!

ניהול וארגון מערכות חינוך אפשרות לשילוב תזה
| התרבות היהודית בזיקתה אל התנ"ך והוראתה
| חינוך מדעי בהתמחויות: מדעים/ מתמטיקה
| חינוך מיוחד* בהתמחויות: לקויות למידה/ אוטיזם

רכבת

יום בשבוע

מתכונת היברידית
שבוע מהקמפוס
שבוע מהבית

החזר שכר
לימוד ל-M.Ed.
בכפוף לתקנון משרד החינוך

מערך מלגות
נרחב

*שנה אחת בקמפוס
הענקת התואר מותנית באישור המל"ג

לפרטים נוספים חייגו: ***5280**

ביפין ג'ושי, סטודנט באקדמית חמד, נחטף בשבעה באוקטובר
ומוחקק עדיין ברצועת עזה. מחכים לך ולכל החטופים!

הזדמנות אחרונה להתחיל תואר שני השנה!

מלגות מיוחדות לבעלי
נתוני קבלה גבוהים*

יום פתוח לתואר שני

במקצועות ההנדסה, הטכנולוגיה,
המד-טק והעיצוב

יום שלישי 16.9 • ב-ZOOM • החל מ-17:00

לפרטים נוספים היכנסו לאתר: www.hit.ac.il

*בכפוף לתנאים הרשומים באתר. ט.ל.ח.

ידידיה מאיר
yedidyameir@gmail.com

תפתחו יומנים

שנת תשפ"ו בפתח, הנה כמה תאריכים שכדאי לנו לזכור

מיוחדים? כאמור, אף אחד לא ידע שמדובר בסינוואר. הכול קרה לגמרי במקרה. אז תודה למי שאחראי למקרה בעולם.

5 ועכשיו הגענו לאחד מציוני הדרך המרגשים ביותר בלוח השנה מיד אחרי סוכות: יום ד' במרחשוון, היום שבו העם היהודי יציין את בחירתו של טראמפ לנשיא ארצות הברית. מדהים שהוא מכהן בתפקיד פחות משנה. מדהים כמה דברים טובים התחילו ביום הזה. מדהים כמה דברים רעים נגמרו ביום הזה.

ובעצם, אם חוגגים את בחירת טראמפ בהלל ובהודאה, ראוי להזכיר גם את יום ז' בתמוז. היום שבו חייו של טראמפ, ושל כל כך הרבה יהודים, ניצלו בניסי ניסים, כשהמתנגש האמריקאי פסס במילימטרים את ראשו של טראמפ ופגע רק בתנוך אוזנו. אה, ובאותו תאריך בדיוק, ז' בתמוז, צריך להודות על התנקשות אחרת שכן עלתה יפה. באותו יום הצליחה ישראל לחסל סופסוף, אחרי אינספור ניסיונות, את בכיר החמאס, כלומר את שפל החמאס, מוחמד דף. האיש שתכנן בפועל את מתקפת השבעה באוקטובר. תודה רבה, ה' אלוקי החיסולים, שזה לא היה להיפך: שמוחמד דף נפצע רק באוזן וטראמפ חוסל.

6 איזו שנה עברה עלינו. התאריך הבא שנציין הוא ז' בכסלו, יום שבו קוימו בנו דברי הכתוב "ה' יילחם לכם ואתם תשירו עוד יותר טוב". בעקבות נפילת משטר אסד והשתלטות המורדים על המדינה, השתלטה ישראל על עמדות צבא סוריה בחרמון הסורי, עם נטישתן. לא אשכח את היום ההוא שבו הלכתי לישון צהריים, וכשהתעוררתי אחרי שעה קלה בדקתי אם קרה משהו בחדשות, ואשתי אמרה לי "החרמון הסורי בידינו". מה שנקרא: בזמן שישנת.

7 טוב, אחרי חמישה ימים טובים ברצף שממלאים לנו את כל תחילת לוח השנה, מגיעה תקופה ארוכה של חורף, אבל אז מגיע יום י"ז בסיון שבו נציין את נס ההצלה שהוא אולי הגדול מכולם. יום שהתחיל בביקור מפתיע של נתניהו בכותל, בתפילה שלו, בהתעטפות שלו בטלית, בפתק שכתב עם המילים "עם כלביא יקום" - והשאר היסטוריה.

הצלחות אדירות באיראן, כשבניגוד לכל התחזיות וההערכות, כל מטוסינו שבים בשלום, ומתקפת הטילים הענקית שמגיעה בתגובה מצליחה לחולל נזק, אבל גורמת למספר קטן של נפגעים. כל אדם הוא עולם ומלואו, והכאב הוא נורא, אבל ביחס למספרים שהעריכו שייפגעו כאן, אפשר וחובה להסתכל על הצד המלא, העולה על גדותיו, של הכוס.

ואם מציניים את ניסי ההצלה מאיראן ראוי להזכיר גם את יום ה' בניסן. זוכרים את ערב פסח לפני שנה וחצי? את מוצאי השבת ההוא, שבו התחילו להגיע דיווחים על מתקפת טילים עצומה מכיוון איראן? אני מדבר על המתקפה האיראנית הראשונה. זוכרים את הפחד? את חיפוש המילה "תהילים" ששבר שיאים בגוגל? ואז את הניסים בייורט של יותר מ-300 טילים, בלי שאיש נפגע?

8 ולסיום: אחרי כל ההודיה על הניסים הגלויים (ועוד אין ספור ניסים נסתרים שלעולם לא נדע עליהם) אנחנו לא רוצים לשכוח, ולא יכולים לשכוח, את האסון הנורא. הרי עוד מעט מגיע שמיני עצרת, היום שבו הכול התחיל, ואיתו האזכרות של כל הגיבורים הי"ד שנפלו במערכה שהחלה מאז ועדיין לא הסתיימה.

ועד אז, נמצא בשבת הבאה עלינו לטובה כוח ועוצמה בנבואות הנחמה של ישעיהו, שכבר לפני אלפי שנים ניבא את הכול - גם את הסתר הפנים, הקצר, הקטון, וגם את החסד הגדול שכבר התחיל, ועוד ילך ויגדל: "ברגע קטון עזבתך, וברחמים גדולים אקבצך. בשצף קצף הסתרתני פניי רגע ממך, ובחסד עולם ריחמתיך, אמר גואלך ה'".

מבצע הביפרים, השבוע לפני שנה

תוקפת אותו על כך שנסע לארצות הברית, אבל באותם רגעים שבהם התראיין אחרי הנאום באו"ם, טייסי חיל האוויר הטילו 83 פצצות במשקל של טונה כל אחת, בהן פצצות חודרות בונקרים, על המטה שבו יושב חסן נסראללה וצופה בנאום של ראש ממשלת ישראל. מזכ"ל חיזבאללה נהרג במקום. כאן מסתיימים שידורינו.

זוכרים באיזו שמחה הגענו למחרת לסליחות הראשונות (של האשכנזים) במוצאי השבת האחרונה של השנה, כשדבר החיסול אושר רשמית? כמה סייעתא דשמיא הייתה שם: במודיעין שהתקבל על מיקומו של נסראללה, בזה שהוא לא שינה מיקום ברגע האחרון, בהצלחת ההפצצה עצמה ובעיקר בהצלחת המערכה הצבאית שנפתחה אחר כך. איפה מה שקרה ואיפה הכותרת המפחידה, הבלתי נשכחת, שהזהירה מפני 15 אלף הרוגים בישראל במקרה של תקיפה בלבנון. ועוד דבר שנוכרתי בו השבוע: המילים בעברית שבהן בחר נתניהו לחתום את אותו נאום באו"ם, כשהוא יודע שברגע זה טייסינו עושים את הדרך לרובע דאחייה בבירות. "לעם ישראל ולחיילי ישראל אני אומר: תהיו חזקים ובעלי אומץ", אמר נתניהו, וחתם בפסוקים מתוך הפרשה שעם ישראל יקרא למחרת, כשנסראללה כבר לא יהיה בין החיים: "חזקו ואמצו, אל תיראו ואל תעצרו מפניהם, כי ה' אלוהיך הוא ההולך עימך, לא ירפך ולא יעזובך!".

4 אחרי שני החגים של אלול, מגיע התאריך הבא: י"ד בתשרי. מה חוגגים ביום הזה? קודם כול את סוכות. למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבת את בני ישראל. וגם למען ידעו דורותיכם כי בערב סוכות חיסלת את יחיא סינוואר.

בשעה שלוש אחר הצהריים, זיהה גדוד 450 של חטיבת ביסלמ"ח תנועה של דמויות חשודות בין מבנים במחנה תל א-סולטאן שבנפת רפיח. הם ביצעו ירי לעברו, והחוליה התפצלה. הכוחות הרגו שניים מהמחבלים, והשלישי ברח למבנה. כוחות צה"ל לא ידעו את זהות המחבלים במהלך המבצע, ולא צפו כלל את נוכחותו של סינוואר באזור. טנק ירה כמה פגזים לעבר המבנה. לאחר הירי נשלח רחפן עם מצלמה כדי לסרוק אותו, וזה איתר מחבל פצוע רעול פנים שישב על כורסה. המחבל השליך מקל על הרחפן ולא פגע בו. לאחר שהרחפן ניתק מגע, ירה הטנק פגז נוסף על הבית, ולוחמי החי"ד שיגרו רקטת מטאדור לעבר המבנה, והוא קרס בחלקו. במקביל ירו הכוחות במקלעים. לאחר מכן סרקו הלוחמים את הריסות המבנה, וזיהו את אחת מגופות המחבלים כדומה ליחיא סינוואר. הגופה הועברה לישראל, נבדקה במכון הפתולוגי, ובמוצאי החג הראשון של סוכות שמע עם ישראל על חיסולו של אויבו המר והיה אך שמח.

לפעמים אחרי מבצעים מפוארים של צה"ל אנחנו צריכים לעמוד בניסיון של היתקעות בקונספציית "כוחי ועוצם היחידות המיוחדות שלי", אבל הפעם זה היה ממש קל לשאת עיניים לשמייים, כי כזכור, אחרי חודשים של מאמצים מודיעיניים אינסופיים להגיע לאיש שיום והוביל את טבח שבעה באוקטובר, מי שאחראי למותם של 1,163 בני אדם (וזה רק בשבעה באוקטובר עצמו), בסופו של דבר הוא חוסל בלי שום מידע מודיעיני מקדים, על ידי מ"כים צעירים, לא על ידי טייסי חיל האוויר, לא על ידי כוחות מיוחדים. טוב, למה צריך כוחות

1 נו, אז איך אתם חוגגים את י"ד באלול? הוא כבר ממש כאן, ביום ראשון הקרוב. איך תכננתם לציין את היום הזה? באמירת מזמורי הודיה? בסעודה חגיגית? אולי בכלל תקדימו לציין את התאריך כבר בשבת? כך הרבנים יוכלו לדבר על היום הגדול הזה בדרשותיהם בבתי הכנסת, ואז כולם יזכרו לציין את יום י"ד באלול. למה צריך לחגוג ביום י"ד באלול, אתם שואלים? טוב, אני מבין אתכם, היום החגיגי הזה בתולדות עם ישראל הוא חדש. הוא עוד לא תפס. אבל בדיוק לכן חשוב לסמן אותו בלוח השנה. ובכן, ב"ד באלול לפני שנה אירעה מתקפת הביפרים בלבנון.

כן, חלפה כבר שנה מאותו יום בלתי נשכח, שבו אלפי ביפרים של פעילי חיזבאללה בלבנון ובסוריה התפוצצו בו זמנית במבצע מדהים של המוסד. 59 בני אדם נהרגו, ו-4,500 נפצעו, מתוכם מאות קשה עד אנוש. על פי דיווחי סוכנות הידיעות רויטרס כ-1,500 מחבלי הארגון יצאו מכשירות לאחר שהתעוורו או נפצעו פציעות קשות בראש ובגפיים בעקבות ההתפוצצות.

אבל כל המספרים הגדולים האלה הם כלום לעומת הפגיעה המוראלית בעשרות אלפי המחבלים. רבים מהם פשוט ברחו משדה הקרב. מבצע הביפרים הנחית מכה קשה מאוד על חיזבאללה, וביחד עם המבצעים הצבאיים שהגיעו מיד אחריו גרם לשרשרת אירועים פלאיים במזרח התיכון ששיאם כידוע במתקפה באיראן.

כל זה התחיל כאמור ביום י"ד באלול. אין ספק שהתאריך הזה נכנס להיסטוריה. השאלה אם יכנס למעגל השנה. זה כבר תלוי בנו ובתודעת ההודיה שלנו. וכמה אנחנו צריכים להודות! הרי זה היה ממש כחוט השערה בין הצלחה אדירה לכישלון מוחלט במקרה שהאויב היה מגלה את הטריק. והעובדה שלמרות ההדלפה המופקרת בתקשורת 15 שעות (!) לפני המבצע, לפיה גורמים בכירים בצה"ל מתריעים מפני "צעדים פזיזים שעלולים לסכן אותנו בבעיה הרבה יותר קשה בצפון" ולהפוך למלחמה אווירית - למרות הידיעה הזאת שהתפרסמה בידיעות אחרונות וב-ynet, חיזבאללה לא גילה את האיום והמבצע הצליח, היא נס בתוך נס.

2 אני ממשיך ברשותכם לעוד כמה תאריכים. יש פה כזה קמפיין תקשורתי קולני שמכחיש את כל האירועים המופלאים האלה, שמשכיח אותם, שמבלבל אותנו ועושה הכול כדי שנתמקד רק באירועים הקשים - שחייבים מדי פעם לעצור ולזכור. להתבונן ביום-אאוט, ממעוף הציפור, על התקופה ההיסטורית שבה אנחנו חיים ועל האירועים הגדולים שקורים בה. לא לרוץ ממבזק למבזק, בין פוש על איזה טמבל חרדי שאמר משהו, לעדכון מיוחד על סערת סטרוק השבועית (תמשיכי לדבר, השרה סטרוק, אל תפסיקי). להתבונן במבט רחב יותר, חכם יותר. "מי חכם וישמור אלה ויתבוננו חסדי ה'".

לא פעם ציטטתי פה את האבחנה הנהדרת ששמעתי פעם מזהמר אודי דווידי בהופעה, לפיה כל מהדורת חדשות בטלוויזיה נפתחת במילים "ערב טוב", ואז במשך כשעה מנסים לשכנע את הצופה, כמה זה לא נכון. כמה הערב לא טוב. אז זהו, מסתבר שהאבחנה הזאת כבר לא נכונה. ולא בגלל שהפסיקו להגיד כמה רע פה, כן? יונית לוי התראיינה השבוע וסיפרה שמאז השבעה באוקטובר היא כבר לא אומרת "ערב טוב" במהדורה. הבנתם?

אז בתוך כל התבהלה והתרעלה, בין כל הרעש והסחות הדעת, רגע לפני השנה החדשה, בואו נעשה את זה מסודר ונמנה את כל ימי ההודיה שעם ישראל עתיד לציין. גזרו ושמרו.

3 אז התחלנו בי"ד אלול. עכשיו תקפצו קדימה ותסמנו גם את יום רביעי, כ"ד באלול. גם הוא יום שראוי להודיה. זה יום היארציית של נסראללה וזכר רשע לקללה. זוכרים שהיה פה מנהיג כזה, שליווה את חיינו במשך כ-30 שנה, שתקף אותנו בטיילים, שאיים עלינו בנאומים מתרברבים, שהעריך שנתפרק כמו קורי עכביש, שהיה הצייר של כל האיובים שלנו, שהיה כאן כדי להישאר לעד? אז זהו, שלא.

יום שישי כ"ד באלול תשפ"ד, נתניהו נואם באו"ם, התקשורת כאן

בתי אמנה DAYS

שבוע הבא זה קורה

שומרה

רק ב- **1,690,000 ₪**
לפני הנחה: ~~1,765,000 ₪~~

בית יתיר

רק ב- **1,390,000 ₪**
לפני הנחה: ~~1,438,000 ₪~~

שילה

רק ב- **2,145,000 ₪**
לפני הנחה: ~~2,318,000 ₪~~

יצחק

רק ב- **1,890,000 ₪**
לפני הנחה: ~~1,978,000 ₪~~

שוקד

מחיר לאחר הנחה
2,000,000 ₪
* 3-7 בתים ראשונים בלבד

שתראן

רק ב- **1,190,000 ₪**
לפני הנחה: ~~1,278,000 ₪~~

3
**ימי מכירות
מיוחדים**
בתנאים שלא יחזרו
תנאי מימון מיוחדים!

7-9
בספטמבר
י"ד - ט"ז באלול בלבד

יאיר יעקבי
jacobi.y@gmail.com

דרדסבא - לא מה שהשבתם

אז מה שהיה זה שהחלטנו לציין את סוף החופש הגדול בצפייה בסרט קולנוע. התלבטנו לאיזה סרט ללכת, אבל מכיוון ש'אושפיזין' בדיוק הפסיק לרוץ לפני 20 שנה, בחרנו ב'דרדסים' החדש.

הבת שלי הייתה הכי חכמה. היא חטפה קלקול קיבה על הבוקר והחליטה להישאר בבית, עשתה בשכל. אז הלכנו אני ושלושת הבנים כדי לצפות במעלליהם העדכניים של הגיבורים הכחולים של ילדותנו. מה אני אגיד לכם, שוד ושבר.

סצנת הפתיחה כללה את דרדסבא בתפקיד די"ג"י שמקפיץ את שאר הדרדסים בקטע מוזיקלי קצבי, ושם כבר הייתי צריך לדעת שכלתה אליי הרעה. אתם מבינים, אני זוכר את דרדסבא בתור מישוה עם קצת יותר כובד ראש ושאר רוח. זה אף פעם לא נאמר בסדרה המקורית במפורש, אבל תמיד הייתה תחושה כזאת שהוא תלמיד חכם דרדסבא הזה, ספר תורה מהלך של האמונה הדרדסית באשר היא. אבל לא רבותי, מדובר מסתבר בדי"ג"י ותו לא. זה כמו ללכת לישיבה גבוהה ולגלות את ראש הישיבה מכין גולאש בחדר האוכל. זיסט נישט שייך.

העלילה עצמה נסובה סביב דרדס ספציפי בשם "שום שם" שאין לו קטע. הוא לא חזק ולא חכם, לא דאגן ולא קונדס, סתם דרדס פשוט. והוא לא שמח בזה רבויסיי, הו לא. לא שמח מזה בכלל. והייתם חושבים שהוא ילך לדרדסבא שלו שיפתור לו את הבעיות, אבל ראש הישיבה שלו כאמור עסוק בלפזז על גבי פטרייה אדומה גדולה, אז בצר לו הדרדס המסכן הולך לחפש את עצמו בשדות יחד עם דרדסית (שגם לה יש סרטים משלה שלא ניכנס אליהם כרגע).

ומה היא אומרת לו דרדסית הזאת? היא אומרת לו שהמשהו המיוחד שלו נמצא בתוכו והוא פשוט צריך להאמין שזה יבוא וזה יבוא. איפה עבודה קשה? איפה יגעת ומצאת תאמין? איפה דרדס לעמל יולד? קדחת. אם רק תאמין בעצמך אז הכול יהיה בסדר. וכאילו להכעיס זה מה שקורה. הדרדס הכלומניק הזה שר לו שיר עצוב בשדות, ואז מקבל באורח פלא כוחות קסם. אבל מה רע בעצם בלהיות דרדס פשוט?! רבויסיי, אם רק היה יודע הדרדס המסכן הזה כמה לא פשוט להיות דרדס פשוט, היה שמח ורוקד מאה עשרים שנה. אבל לא! חלילה להיות פשוט. רק לא פשוט! הוא צריך להיות מיוחד! שמעתם ילדים??? אם אתם לא מיוחדים אז אין לכם בשביל מה לצאת מהמיטה בבוקר. וכדי להיות מיוחדים לא צריך לעבוד חלילה. רק לשיר שיר

שנכתב על ידי מחבר שיש לו אלרגיה לסאב־טקסט. קיצור, הוא מקבל כוחות קסם אבל כאן רק מתחיל הבלגן. כי הצרה הגדולה היא שהיום כל סדרה חצי אפויה צריכה "יקום קולנועי". שזו דרך יפה להגיד שהאולפנים רוצים להתפרנס ואין להם כוח לחשוב על רעיונות חדשים. אז לגרמל הידוע יש, מסתבר, אח. קוראים לו רזמל. ולרזמל הזה יש עוד שלושה מכשפים שהוא מדווה להם מה קורה בכל העולמות שהם מנסים להשמיד יחד. ומסתבר שהדרדסים הם "מגיני הטוב של המולטיורס", יעני שהם מגינים על הטוב בכל העולמות. הדרדסים. מגינים על הטוב. בכל העולמות. בסדרת המקור הם לא יצאו מארבע אמות של הכפר, אבל עכשיו הם פתאום מגינים על כל העולמות. מה נגיד, שיהיה לעולמות בהצלחה. אני אישית לא הייתי ישן טוב בלילה.

אה, ולדרדסבא גם יש אח אבוד. איך קוראים לו בחייאת תנחשו, אני אחכה. נו, ניחשתם?

קחו עוד שורה, תחשבו איך כבר יכולים לקרוא לו, פליז.

אוקיי, הנה אני מגלה. קוראים לו רון.

לא דרדסאח, לא דרדסחבק - רון. מה ההורים שלהם חשבו לעצמם, תגידו לי? מה החוקיות פה? זה כמו לקרוא לילד אחד שלך שלמה יששכר לייב ולבן השני שלך טל. או רון.

מפה לשם דרדסית והדרדס עם הבעיות נוסעים בין העולמות, שרים שירים ועוברים על כמה וכמה לאוויים שלא נתעכב עליהם כרגע. עד שבסוף גרגמל שמסתכסך עם אח שלו רזמל מסייע להם לנצח את הרעים ולחזור לכפר שלהם כדי לרקוד. כי זה מה שטובים עושים - רוקדים. וזהו, זה מנצח את הרוע. לרקוד ולהאמין בעצמך.

יצאנו מהסרט ומיד לקחתי את הילדים שלי הצידה ועשיתי להם שיחת איפוס. הסברתי להם ששום דבר מיוחד לא יצא מהם אם הם לא יעבדו קשה, שזה יותר מבסדר להיות בנאדם פשוט ושכדי לעשות טוב צריך קצת יותר מאשר לרקוד. ואז למחרת הם הלכו לבית הספר לפתיחת השנה. ואני? אני הלכתי ליום חזרות של אנדרדוס כדי ללמוד ריקוד למחזמר חדש ועוד הספקתי לחזור הביתה בזמן לשנ"צ מושחת.

אתם יודעים, כמו בנאדם פשוט. ●

זה אף פעם לא נאמר בסדרה המקורית במפורש, אבל תמיד הייתה תחושה כזאת שהוא תלמיד חכם דרדסבא הזה, ספר תורה מהלך של האמונה הדרדסית באשר היא. אבל לא רבותי, מסתבר שמדובר בדי"ג"י ותו לא. זה כמו ללכת לישיבה גבוהה ולגלות את ראש הישיבה מכין גולאש בחדר האוכל

יישוב חדש לאנשים שלא
סומכים על זיכרונות
ניידים: מעלה לענן

אני: בדיוק סיימתי סבב,
מתוכנן סבב נוסף בחורף
הוא: כל הכבוד אחי, תודה
בשם כל עם ישראל
אני: שטויות, כולה
סטנדאפ
הוא: אה, אתה מדבר
על סבב הופעות?
אני: כן
הוא: אז תיחנק
אני: בהחלט
הוא: המשיך יום טוב

כשאתם עוברים לגור יחד
אז אתם חמודים ונאיביים
ומחליטים יחד על סיסמה
מתוקה לוויפיי, אבל אחרי
כמה שנים אתם עומדים
נבוכים מול הבייביסיטר
וצריכים להסביר לה
שהקוד לאינטרנט זה
"קושקושומתוקון1983"
אז סוף מעשה במחשבה
תחילה מה שנקרא

שנים

רוגע כלכלי

הכל לזוכה אחד!

450,000 ₪

12,500 ₪ כל חודש!
ל-36 חודשים
קבוע בחשבון הבנק!

רכב משפחתי 7 מקומות
צ'רי טיגו 8
פרו 2025
ל-3 שנים

מטבח חדש
ושיפוץ לבית

חבילה הכוללת מטבח,
ריצוף לבית, חדרי אמבטיה
ושירותים

א&א | שחור ולב

איחוד הצלה
UNITED HATZALAH

ארגון המתנדבים הלאומי

מצטרפים. מצילים. זוכים!

*5935

מוקד ההגרלה השנתית
של איחוד הצלה

ca.1221.org.il

לקבלת הקטלוג במייל: 9401401@gmail.com

דביר שרייבר
dvirbe7@gmail.com

זכות השיבה

עדיין יש כמה אנשים שגם אחרי עשרים שנה מתעקשים שהגירוש מחבל עזה הוא סיפור הצלחה. הם צודקים, אם מסתכלים על זה מהזווית של חמאס

בלי ספק, עזה הפכה מאז לסינגפור. הגירוש מגוש קטיף

"ההתנתקות הייתה הצלחה מסחררת". זה דווקא נכון. בנוסף לכך השמש זורחת במערב, ההורים שונאים את אחד בספטמבר, במדינת ישראל כולם שווים בפני החוק, ואיתמר בן גביר וגלי בהרב-מיארה הם בכלל אותו בן אדם. עובדה שהם מעולם לא נראו באותו מקום ביחד

צילום: נתי שוחט פלאש 90

יהודים היו נוסעים לגוש קטיף במוניות שירות פלשתיניות ובטרמפים ממחסום ארז, דרך בית חאנון, ג'באליה והעיר עזה. תושבי נווה דקלים אירחו את השכנים מהמוואסי ועשו קניות בשוק של חאן יונס, אותה חאן יונס שהבן שלי כבש ממש לאחרונה, אחרי שאחיו הגדול כבש אותה לפני שנה ומשהו, ועכשיו מועצת חכמי חלם רוצה לצאת ממנה כדי שכאשר אחיהם הצעיר יתגייס גם הוא יוכל לכבוש אותה. "פצמ"רים על שדרות היו גם לפני ההתנתקות". אבל לא לפני הסכמי אוסלו, ובטח לא בכמויות המטרופות וביכולות המחרידות שחמאס בנה לעצמו באדיבותנו. כל עוד צה"ל שלט בשטח, הנשק העיקרי של המחבלים היה אבנים ובקבוקי תבערה. פה ושם הם הצליחו לשים את היד על רובה. כשצה"ל נסוג מהעיר עזה ב-1994 הם התחילו לייצר אמל"ח בהרכבה עצמית ושדרגו את הטרור. מאז הגירוש הסכר נפרץ לגמרי, כי המשוואה פשוטה: כשיש התיישבות יהודית וצה"ל - הטרור נרדף. כשאין התיישבות יהודית וצה"ל - הטרור רודף אחריו.

לא נקמה, תיקון

"גוש קטיף היה עול כבד על צוואר המדינה". צודקים, התיישבות וביטחון עולים כסף. מאז שאנחנו לא שם מדינת ישראל לא מוציאה אפילו שקל על גוש קטיף, רק משלמות בריבית דריבית על שיקום יישובי העוטף, ייבנה ויכונן במהרה בימינו אמן. "לקומץ יהודים אין מה לחפש בין שני מיליון פלשתינים". לפי ההגיון הזה גם לשבעה מיליון יהודים אין מה לחפש בין מאות מיליוני מוסלמים במזרח התיכון. גם בברלין אין לנו מה לחפש. ובקשינו. ובהרוארד. בכלל יהודים הם עול כבד על צוואר העולם, למה בכלל צריך אותם.

"תושבי גוש קטיף היו פריווילגים מפונקים שחיו על חשבון המדינה". נו כן, האמירות הממוחזרות על המתנחלים שגרים בוילות מפוארות על חשבון תושבי הפריפריה/הסטודנטים/מעמד הביניים, זה משתנה לפי דף המסרים היומי שהיועצים של יאיר לפיד דוחפים לו. אז מה אם תושבי הגוש היו חקלאים אידיאליסטיים שביום הוציאו עגבניות שרי בזיעת אפם ובלילה שמרו על ארצם, ממש כמו החלוצים בעידן הנשכח ההוא, כשהתיישבות עדיין לא הייתה מילה גסה. "גוש קטיף לא היה בדיוק ריביירה, עשינו להם טובה שפינינו אותם מהחור הזה". טוב חבר'ה, תיסגרו על הטיעון שלכם ונמשיך, סבבה? "ההתנתקות הייתה הצלחה מסחררת". זה דווקא נכון. בנוסף לכך השמש זורחת במערב, ההורים שונאים את אחד בספטמבר, במדינת ישראל כולם שווים בפני החוק, ואיתמר בן גביר וגלי בהרב-מיארה הם בכלל אותו בן אדם. עובדה שהם מעולם לא נראו באותו מקום ביחד.

"לא ההתנתקות העצימה את הטרור, אלא הכסף שביבי העביר לו". לכן צריך לסיים את המלחמה כאן ועכשיו בתנאים שחמאס מוכתר, ולהעביר לו סכומים דמיוניים כדי לאתחל את הסיפור. סליחה, לעשות מעזה סינגפור.

"אתם מדברים על ההתנתקות רק כדי להצדיק את ההפיכה המשטרית". לא נשמות, אנחנו מדברים כי זה עדיין כואב, ומה שניסינו לעשות זו לא הפיכה אלא רפורמה. שאתם, אגב, סיכלתם באלימות ובעידוד לסרבנות, שגם היא אחד הגורמים המרכזיים לשבעה באוקטובר. כן, ההתנתקות עולה לנו בגרון בכל פעם שאנחנו רואים אתכם חוסמים כבישים, שורפים צמיגים, שופכים צבע אדום ליד הבית של הרמטכ"ל, והמשטרה עומדת מהצד כי גלי אמרה שאין הפרעה לסדר הציבורי בלי מחאה אפקטיבית, או משהו כזה. על הרבה פחות מזה מפגינים נגד הגירוש חטפו מכות משוטרים וכתבי אישום מחמירים. ולא, הרפורמה המשפטית היא לא נקמה. היא תיקון למערכת שמזמן יצאה מאיזון.

"עזה, סוף", צהלו הכותרות השבוע לפני 20 שנה, אבל זו הייתה רק ההתחלה. חייבים לתקן, לשפר, לסיים. לחומש חזרנו, הגיע הזמן לשוב לנצרים, למורג, לעצמונה. בעיקר לשוב לעצמנו. ●

השבוע לפני 20 שנה יצאו כוחות צה"ל מרצועת עזה, סגרו את השער ופתחו עידן חדש. לפחות זה מה שסיפרו הכותרות הנרגשות בעיתונים, שהתחרו ביניהם מי יאדיר יותר את המהלך המופלא, האמיץ, הגאוני, של נסיגה ללא תנאים מהמקום שמירר את חיי היהודים בארץ ישראל מימי הפלישתים ועד ימי הפלשתינים. כמה סמלי שגירוש היהודים מחבל עזה החל במוצאי תשעה באב והסתיים ב' באלול, שבאותה שנה חל בתאריך הלועזי 11 בספטמבר - יום השנה לפיגועים הקשים בארצות הברית.

עוד באותו לילה הסתערו המוני ערבים משולהבים על בתי הכנסת ביישובים החריבים (ממשלת שרון החליטה לא להרוס את בתי הכנסת, בנימוק ההגיוני שהפלשתינים מכבדים מקומות מקודשים) - ושרפו אותם. זה גרם לזעזוע קל, אבל כלי התקשורת התעשתו במהירות וחזרו לתחזיות המתוקות על חדי קרן שיעופפו בשמי עזה החדשה, שעוד רגע תהפוך לסינגפור של המזרח התיכון.

אם סינגפור היא מרכז טרוריסטי שמרושת במנהרות מפלצתיות ומצבורים בלתי נתפסים של נשק (לא יודע, לא יצא לי לבקר שם), אז כן, עזה הפכה לסינגפור. אבל אני לא לגמרי בטוח שלזה התכוונו נביאי השמאל. עשרה חודשים לאחר הבריחה נחטף גלעד שליט. אחר כך חמאס השתלט על השלטון ואת ההמשך אנחנו מכירים - אזעקות, טילים, בלוגי תבערה, דור שלם שבמקום שדות ירוקים ושמיים כחולים גדל תחת צבע אדום. בדיעבד, ההתנפלות המזוויעה של העזתים על בתי הכנסת של הגוש הייתה רק הקדימון לטבח הבלתי נתפס של השבעה באוקטובר.

ועדיין, כאילו לא קרה פה כלום במשך 20 שנה, כותרות העיתונים זועקות גם היום שחייבים לצאת מעזה ומהר. והפרשנים באולפנים אומרים בחשיבות שכולם מבינים שאין לנו מה לחפש שם. גם הרמטכ"ל, כך הדליפו השבוע מיישבת הקבינט, מזהיר שאם לא נגיע לעסקה עם חמאס אנחנו עלולים להישאר בעזה ולכונן בה ממשל צבאי. מה לנו כי נליץ על זמיר, כשנתניהו בעצמו חזר והצהיר כמה פעמים בשנה האחרונה שאין לנו שום כוונה לשלוט בעזה, רק לתת מכה ולצאת. ואז לחזור עוד פעם. ולצאת. ולחזור. חלילה.

ושוב מבטיחים שעזה תהפך לסינגפור, אבל הפעם באמת כי זה מה שטרמפ רוצה. ובכל מקרה צריך לסיים, אחרת צה"ל עלול להישאר שם. וטרמפ עלול לעודד את העזתים לעזוב. וסמוטריץ' עלול להקים יישובים. והיועצ"שית כמובן תבהיר שזה לא חוקתי או משהו אבל זה עלול לא להספיק ומי יודע מה עוד עלולים לעולל העוללים בני העוולה האלה. ככה זה, הדגים בים רועדים מאלול, בני האדם פוחדים מהעלול.

שוב נשוב, חאן יונס

20 שנה אחרי האיזולת הגדולה בתולדות המדינה, גאוני הנסיגות עדיין מתעקשים שטבח השבעה באוקטובר לא קרה בגלל הגירוש אלא באשמת נתניהו, שתמך בהתנתקות אבל זה לא קשור אליה, רק אליו. בואו ננסה לפרק ולהרכיב את הטענות שלהם, כי שמאלנים בדרך כלל צודקים, גם אם הם תמיד טועים:

"בעזה מעולם לא הייתה התיישבות יהודית". לא מדויק, בלשון המעטה. אברהם אבינו התיישב בחבל עזה כשעוד קראו לה גרר ואבימלך לקח את שרה (ללמדנו שכבר אז חטיפות היו באופנה). שמשון היה בן בית בעזה (למרות שהנוכחות שלו הייתה דלילה, הא הא). יהודים התגוררו בעזה עוד מימי החשמונאים ועד שגורשו במאורעות תרפ"ט, ומ-1970 ועד שגורשו כי לשרון לא היה אכפת. זה אומנם לא ממש מאז בריאת העולם, אבל עדיין כמה אלפי שנים יותר מהמורשת הפלשתינית המפוארת. סליחה, המפוררת.

"עזה תמיד הייתה קן צרעות". כשהמצרים שלטו בעזה הם אכן עודדו פדאיונים לצאת לפיגועים ביישובי הנגב. מאז שצה"ל כבש את עזה במלחמת ששת הימים נהיה שקט, כי כשרופים את הטרור במגרש הבית שלו הוא מתקשה לצאת לפיגועי חוץ. עד הסכמי אוסלו

קצר ואיכותי

קיצרנו את הלימודים ושמרנו על האיכות

תואר ראשון ב-3 שנים בלבד!

יום פתוח

היכרות, ייעוץ לימודים

ומפגש חוגים

יום רביעי י"ז באלול,

10 בספטמבר 2025

שעות: 9:30-14:30

תוכנית ייחודית לשילוב שירות לאומי ותואר

תואר ראשון ושני ב-4 שנים

שילוב
מדרשה

ארוחה
ב-10 ש"ח

בריכה
בקמפוס

מלגת
לימודים

מעונות
חינם שנה א'

לפרטים והרשמה: 02-6750724 053-8254356

מכללה ירושלים: רח' ברוך דובדבני 36, ירושלים | rishum-jer@michlalah.edu

ללמוד אחרת יהדות ותרבות

« מכללת הרצוג מזמינה אתכם להצטרף לתוכניות לימוד ביהדות ולסדרות תרבות יהודית בקמפוס היכל שלמה בירושלים או באופן מקוון

בוקר לימוד היברידי לגברים ונשים בתנ"ך ובמחשבת ישראל

ימי שני « 09:30-14:15 » 29 ימי לימוד

פתיחת לימודים: ה' בחשוון תשפ"ו | 27.10.25

סיום הלימודים: י"ד בתמוז תשפ"ו | 29.06.26

« תוכנית שבועית **מודולרית** המאפשרת הרכבת מערכת לימודים בהתאמה אישית.
« לימוד **היברידי**: השתתפות פרונטלית, צפייה בזום או צפייה בהקלטות (ניתן לבחירה מידי שבוע, ללא צורך בעידכון)

הרב אלחנן ניר להיפגש מחדש עם הרב קוק (90 שנה לפטירתו)	פרופ' הרב יהודה ברנדס "הסיפור שמאחורי התפילות - מסע בעולם הסידור"	ד"ר יושי פרג'ון בדרך האבות- קריאה חדשה בסיפורי האבות בספר בראשית	שעה ראשונה 10:30-09:30
הרב יעקב מדין חורבן ותקוה בספר ירמיהו	ד"ר ברכי אליצור בשבילי בראשית: מנתיבי הפשט לאוצרות האגדה	ד"ר הרב דוד סבתו מים סוף להר סיני: המסע אל הברית	שעה שנייה 11:45-10:45
הרב יעקב מדין דיונים לשולחן שבת	ד"ר הרב בני לאו "רבינא ורב אשי - סוף הוראה" (הכרות ועיון בתורתם של אחרוני האמוראים)	הרב אלחנן סמט דוד מלך ישראל - בעלייתו, בירידתו ובשובו למלכותו - ספר שמואל ב	שעה שלישית 13:00-12:00
ד"ר הרב בני לאו "ואתה בן אדם"- מסע בספר יחזקאל	הרב אלקנה שרלו שלמה המלך - מלכותו וכתביו	הרב אלחנן סמט כיצד יש ללמוד מזמור תהילים?	שעה רביעית 14:15-13:15

פתוח לגברים ונשים

כל השיעורים המתקיימים לקהל הרחב באופן מקוון או היברידי יוקלטו ויהיו זמינים ללומדים בקורס באמצעות אתר הקורסים שלנו לצפייה בזמן החופשי וללא הגבלת זמן « **הנחת רישום מוקדם עד ה-15.09**

סרקו את הברקוד
או היכנסו לאתר

« אל תפספסו את חבילות הקורסים המשתלמות
במיוחד לכבודכם - אפשרות לרכוש חבילות רוחביות במחירים **מפתיעים** (לפי שעת השיעור)

לימודי תעודה מקצועיים

ייחודי
למכללת
הרצוג

קורס מנחי יוגה ברוח היהדות

« בהובלת: יוסף חסידים והלית מיכאלי
מרצה אורח מיוחד בקורס:
הרב מיכי יוספי- תורת הנפש של רבי נחמן
קורס הכשרת מנחי יוגה המשלב את
שיטת היוגה עם חכמת היהדות

« מיועד למתרגלי יוגה המעוניינים להפוך למנחי יוגה,
אנשי חינוך וטיפול, ולכל מי שמחפש/ת העמקה
וחיבור משמעותי בין גוף, נפש ורוח בדרך יהודית.
למסיימים בהצלחה תוענק תעודת "מנחה יוגה בגישה יהודית"
הוליסטית" מטעם מכללת הרצוג.

« ימי חמישי » 21:00-16:00 « 180 שעות לימוד

למידה משולבת (היברידית)

שיעורים פרונטליים בהיכל שלמה,
ומפגשים מקוונים בזום

מוכר לשנת שבתון

מחזור
ב'

יעוץ ופיתוח ארגוני למערכות חינוך וחברה תוכנית הכשרה שנתית

זו ההזדמנות שלך לרכוש מקצוע המשלב
את הידע והניסיון הניהולי שצברת עד היום,
עם גישות וכלים מותאמים מעולם היעוץ, תוך
חיבור בין תאוריה, למידת מקרים וכו'

עם טובי היועצים והמרצים
« ד"ר שי בן יוסף » הגב' הדד עמיר
« הגב' רינה שמיר דונר ומרצים נוספים
התוכנית תתמקד בשלוש זירות ההשפעה של היעוץ:
המערכתית, הקבוצתית ובאמצעות הפרט

« ימי שלישי » 19:00-14:00

למידה משולבת (היברידית)

שיעורים פרונטליים בקמפוס היכל שלמה,
ומפגש זום סינכרוני אחת לארבעה שבועות

מוכר לשנת שבתון

מחזור
ד'

לימודי ניתוח התנהגות יישומי (ABA)

תוכנית הכשרה דו שנתית בראשות

ד"ר נתלי רולידר אגילה, PhD, BCBA-D
הגב' הילה שפיצר, MA, BCaBA

וכוללת התנסות קלינית באחד משלושת תחומי המיקוד:

« ניתוח וטיפול בילדים על הרצף האוטיסטי
« לקויות למידה ומערכת החינוך הרגילה
« קשיים התנהגותיים בהתפתחות תקינה

ייחודי להרצוג- שילוב כלי AI חדשניים המותאמים לתחום

« ימי שני » 21:00-15:00

מוכר ע"י משרד החינוך בישראל
ואירגון ה ABAI הבינלאומי

למידה משולבת (היברידית)

שיעורים סינכרוניים בזום ומפגש פרונטלי
אחת לארבעה שבועות בקמפוס היכל שלמה

מוכר לשנת שבתון ולגמולי הוראה באופק חדש

סדרות תרבות יהודית

ד"ר יעזק

אורי רותם

ד"ר יעקב מנדל

חנה רותם

ד"ר יעקב מנדל

ד"ר יעקב מנדל

ד"ר יעקב מנדל

ד"ר יעקב מנדל

ד"ר יעקב מנדל

לומדים ומסיירים "בבואכם אל הארץ" - מסע התיישבות ואמונה בספרי הראשית

סיורים בשטח + הרצאות

עם מיטב המרצים מבית מכללת הרצוג
ובריכוזו האקדמי של **חנניה רותם**.
נלמד ונסיר במקומות שבהם התנ"ך התרחש
ובעקבות הספרים יהושע ושופטים

הקורס משלב 8 ימי סיור בשטח

ו-7 הרצאות ערב בזום

« ימי שלישי

« בהתאם לתאריך המצוין

« לימוד עיוני: 21:45-19:30

« ימי הסיור: 19:30-07:30

ספרות (שנתי) טיול בכרך

קריאה ברומנים שניטוו סביב ערים גדולות בארץ

ד"ר אסתר הורביץ | ימי רביעי

« 10 מפגשים » 11:00-09:30 « מקוון

אמנות (סמסטר א) כל הדרכים מובילות לרומא

מסע בעקבות ההיסטוריה, האמנות והאדריכלות
של אחת הערים המרתקות בעולם
הגב' יעל מאלי | ימי רביעי

« 12 מפגשים » 13:00-11:30 « פרונטלי + הקלטות

ספרות ואמנות (סמסטר א) בד ובדין - מושכות בחושים

סדנת רקמה וקריאת סיפורים

ד"ר אסתר הורביץ | ימי שני

« 12 מפגשים » 17:30-16:00 « פרונטלי

« מתאים לרוקמות חדשות וגם לבעלות ניסיון

ספרות (סמסטר א) לצאת מהבור:

כוחות נפש והתמודדות בשירת זלדה

ד"ר רחל עופר | ימי שלישי

« 12 מפגשים » 11:00-09:30 « מקוון

אמנות (סמסטר א) מעשה אמנות כמעשה גאולה

סדנת התנסות באמנות יהודית במוזיאון היכל שלמה

צוות המוזיאון והאמניות נעמי שפירא וחנה אדרעי | ימי שני

« 6 מפגשים » 13:00-12:00 « פרונטלי » 2 סיורים + 4 מפגשי יצירה באמנות

« לא נדרש ידע מקדים באמנות

הלימודים הפרונטליים מתקיימים בקמפוס היכל שלמה, רחוב המלך ג'ורג' 58, ירושלים

להרשמה: www.herzog.ac.il / 077-9915237 / rishum@herzog.ac.il

"יש מחיר לתקווה, אנחנו
ברכבת הרים". זיוה קוסטינר

'אל מעצור את הזיכר,

זה מה שביקש דוד קוסטינר מבני משפחתו, שהחלו לשקוע בצער בשל כציעתו הקשה. האם, הרבנית זיוה קוסטינר, שסועדת אותו כבר שנה וחצי בבית החולים, מספרת על החיים בין ייאוש לתקווה נוכח סבלו של הבן שראשו צלול וגופו משותק, משתפת בהתמודדות של בעלה, הרב צבי קוסטינר, ראש ישיבת מצפה רמון, ומסבירה מדוע דווקא בגלל המחיר הגבוה – את המשימה בעזה חייבים לבצע עד הסוף צורית פניגשטיין // צילום: לירון מולדובן

כדי לקבל הטבות מסוימות, הרבה פעמים הוועדה תיתן להם 69 אחוזי נכות. מה הבעיה שלכם לתת לו עוד אחוז ושיקבל את ההטבות שמגיעות לו? ואז הם לוקחים עורך דין ומשלמים סכומי עתק כדי לקבל את אחוזי הנכות שמגיעים להם. זה מקומם!"

לדבריה, אין גם מספיק הכרה בהורים ובמשפחות הפצועים. "ברגע שהחייל עובר לשיקום יום, אין שום הטבה להורים והבנה לצרכים שלהם. הם צריכים לקחת ולהסיע את הילד לשיקום יום, ולהוריד את ימי ההיעדרות מהעבודה מחשבון ימי המחלה שלהם. גם כך ההורים מתמודדים עם קשיים עצומים, למה לא לבוא לקראתם ולהקל עליהם? ויש עוד הרבה דוגמאות".

שתי דקות בין מוות לחיים

אנחנו מתחילות בריאיון וקוסטינר מתארת את החיים שלפני הפציעה. "בחיים שלפני, היה לנו בית בתנועה מתמדת, שמח ומארח. אירחנו מדי שבת וחג חברים ובני משפחה", מספרת זיוה בגעגוע. בעלה, הרב צבי קוסטינר, הוא ראש הישיבה הגבוהה וישיבת ההסדר 'מדברה כעדן' במצפה רמון, וזיוה היא מטפלת זוגית ומשפחתית, בעלת קליניקה בבאר שבע ובמצפה רמון, שעסקה גם בחינוך באולפנת אמי"ת בבאר שבע. הם הגיעו למצפה רמון לפני כ-24 שנים עם גרעין של עשרות משפחות, ישיבת הסדר וישיבה גבוהה, והצטרפו לגרעין התורני שהיה קיים שם בראשותו של הרב דוד אביחיל. בתוך כמה שנים הפכה מצפה רמון מעיירה מנומנמת למקום שוקק חיים עם קהילה דתית גדולה ומגוונת, שהשתקעה ביישוב ומעורה בכל התחומים בו.

"עבדתי יום ולילה, כל הזמן הייתי בעשייה. יש לנו ברוך ה' שבעה ילדים, מתוכם שישה נשואים. דוד הוא השישי. לא היה לי זמן לספונטניות בלוח הזמנים. אפילו בייסיטר על הנכדים היה צריך לתאם מראש".

המלחמה תפסה את דוד בחו"ל. לאחר שנה של לימודי הנדסת בניין, הוא יצא בחופשת הסמסטר להתאוורר בהודו ונפאל ותכנן להמשיך ולהעפיל אל האוורסט. כששמע על הטבח התכונן מיד לחזור ארצה. במוצאי שמחת תורה הוא הצליח למצוא

בשקט המתוח במסדרון המחלקה לשיקום נשימתי אני מאתרת את החדר הנכון. זיוה קוסטינר מחכה לי בכניסה ופותחת את הדלת לרווחה. "ברוכה הבאה לבית שלנו", היא מזמינה אותי פנימה. בחדר האשפוז של דוד קוסטינר יש לצד המכשור הרפואי משחקים לילדים, שולחן מתקפל, מקרר וציוד מגוון של בית. "זכינו שדוד קיבל חדר לבד. אנחנו כבר יותר משנה נמצאים פה כל הזמן, ימים ולילות, שבתות וחגים. חגגנו פה את ליל הסדר ואת ראש השנה ואנחנו לא מפסיקים לקוות לחזור כבר הביתה, לבית שלנו במצפה רמון".

דוד נפצע בתחילת המלחמה, י"ג בטבת תשפ"ד. הוא נפגע מרסיס בצווארו, הובהל במסוק לסורוקה כשהוא מדמם ומחוסר הכרה וחייב ניצלו בנס. במהלך השנה וחצי מאז הפציעה הוא הספיק להיגמל באופן מלא ממכונת ההנשמה, לחלות בדלקת ריאות שפגעה קשות בריאותיו, לחזור שוב למחלקה לשיקום נשימתי ולהתחיל מחדש את תהליך השיקום. כיום הוא נגמל באופן חלקי ממכונות ההנשמה והוא במגמת שיפור איטית, אבל כמעט שאינו מסוגל להזיז את הגפיים. "לא יכול אפילו לגרד באף", אומרת זיוה אימו, ומסדרת את ראשו על הכר, "אבל הראש חד".

"אנשים לא מספיק מודעים לכך שבבתי החולים ובמחלקות השיקום עדיין יש חיילים פצועים קשה מאוד. ישנם פצועים קשה שהם ניסים מהלכים. הם ניצלו בנס, חיים בנס וחזרו לתפקד. עליהם אנחנו אוהבים ושמחים לשמוע. אבל", היא ממשיכה, "יש גם חיילים פצועים קשה מאוד שחיייהם אומנם ניצלו בנס, אבל הם חיים בלי שום איכות חיים, ודוד ביניהם. זה חלק ממחירי המלחמה, ואנחנו משלמים את זה באהבה וגם בכאב".

קוסטינר מספרת גם על המחירים שמשלמים פצועים במצב קל יותר: "בגלל הפציעה הקשה מאוד של דוד, שגרמה ל-100 אחוזי נכות לצמיתות, אנחנו מקבלים את כל המעטפת ממשרד הביטחון. אבל יש משפחות שלמות של פצועים שחיייהם השתנו מהקצה אל הקצה והמערכת לא תמיד תומכת בהם. חיילים פצועים שצריכים להילחם על אחוזי הנכות שלהם כדי לקבל את הזכויות שמגיעות להם. למשל, אם צריך 70 אחוזי נכות

"כשנשאל על כך, דוד אמר שהיה מצטרף ללחימה גם בידיעה שזו תהיה הפציעה". דוד קוסטינר

הראש נשאר חד. הרופא אמר לנו בנוכחות דוד שהוא כבר לא ינשום לבד, לא יוכל להזיז את רגליו וייתכן שגם את ידיו. הוא הציע לנו לעבור למוסד לפגועי נשימה כרוניים. הם פשוט הרימו ידיים ואמרו שאין להם כלים לעזור". זיוה והרב צבי לא היו מוכנים לקבל את רוע הגזירה. "ידענו שאנחנו לא מוותרים, אנחנו נלחמים".

"נפצעתי כדי שאתם תחיו"

הרב צבי קוסטינר מעביר שיעורים לקבוצה של מנכ"לים במשק, "אחד מהם הפנה אותנו לפרופסור דיוויד לינטון, מומחה בעל שם עולמי בשיקום מונשמים. פנינו אליו והוא הסכים לבוא לפגוש את דוד ואמר שהוא אופטימי. שמחנו מאוד והחלטנו בהמלצת הפרופסור להעביר אותו למוסד לשיקום נשימתי גולדנקייזר נאות המושבה בנס ציונה, ושם טיפלו בו במסירות. לאט לאט התחלנו לראות את השיפור. אחרי חודש פרופסור לינטון התחיל לנתק אותו מהמכשירים לכמה שעות ביום. עם הזמן דוד נשם יותר ויותר זמן בלי עזרת המכשירים, וכעבור חודשיים נגמל מהם לחלוטין ונשם בכוחות עצמו. היינו אופטימיים והעברנו אותו לשיקום נירולוגי בבית לוינשטיין, ואז הגיעה הנפילה".

דוד חלה בדלקת ריאות ואושפז בטיפול נמרץ במשך שבועיים. "ברוך ה' הוא שרד את זה, אבל הריאות שלו נפגעו", אומרת זיוה. "התחלנו את התהליך מחדש עם עליות וירידות, ולאט לאט הוא שוב נושם לבד חלק מהזמן".

זיוה מרגישה חוב גדול לרופא פרופ' לינטון,

שהבין עד כמה חשוב להשקיע גם בנפש, ובמהלך השנה עזר לדוד לצאת מהמחלקה וליווה אותו לביתו שלוש פעמים. היציאה הראשונה הייתה ביום ההולדת של

בינו ובין המוות. ברוך ה', למזלנו, הביאו אותו לסורוקה שנמצא קצת יותר קרוב. הוא לא היה שורד לו היו ממשיכים לתל השומר, הבדל של שתי דקות טיסה".

במשך שבועיים הוא היה מונשם בטיפול נמרץ. התחזיות של הרופאים היו קשות. "הסתבר שהפציעה שיתקה אותו מהצוואר ומטה, גם את הסרעפת. היינו בקשר עם נירוכירורגים מהארץ והעולם, שהיו אופטימיים לגבי היכולת שלו לנשום בכוחות עצמו, אבל לא ראינו שיפור של ממש. הרופאים במחלקה הלכו והתייאשו". במשך החודשים הבאים הגיעו למחלקה פצועים

לטלפונים. "הבנתי שהוא בשיעור והתקשרתי אליו כמה פעמים עד שהוא ענה. בישרתי לו בעצמי וביקשתי שיישאר זמן כדי שהחיילים יוכלו להגיע אליו לאסוף אותו לבית החולים". לחיילים הרב לא ענה, וכשהם הגיעו לבית המדרש הם נאלצו לחכות עד לסיום השיעור ורק אז התלווה אליהם הרב.

דוד נפגע מאש חיילינו. טעות טכנית הביאה לירי למקום שבו שהו הוא וחבריו. הווסט שלבש ספג את רוב הרסיסים, אבל דוד היה חשוף בצוואר. "הפציעה בצוואר הביאה לשבירת חוליות ולחדירת רסיס בגודל צימוק לחוט השדרה", מסבירה זיוה. "חוט השדרה

"האמונה לא נפגעה, בכלל לא. גם אין כעס. יש לי שאלות, הרבה שאלות. אני חיה כל חיי באמונה שהכול לטובה, ואני לא מבינה למה הבן שלי צריך לעבור את כל מסכת הייסורים הזאת. יש הרבה כאב והכול לוקח זמן. אני מחפשת את ה'הכול לטובה' במצב שלנו. אני יודעת להודות על מה שיש, אבל אני רוצה נס!"

מונשמים רבים, ובתוך כמה שבועות התקדמו ועזבו. "רק דוד נשאר. אני שמחה באמת על כל חייל שהצליח להשתקם, אבל קשה לי בשביל דוד שהתהליך שלנו כל כך ממושך".

לאחר חמישה חודשים בתל השומר ללא שיפור, הגיע הרופא לשיחה עם ההורים מעל המיטה של דוד. "דוד אומנם לא יכול היה לדבר בגלל מכשיר ההנשמה, למדנו לקרוא את השפתיים שלו", מסבירה זיוה בחיוך, "אבל הוא היה צלול, שמע והבין כל מילה,

טיסה דרך דובאי. "הוא התקשר לבקש שאכין לו תיק עם כל הציוד שלו. ביקשתי שיגיע קודם הביתה, אבל הוא לא רצה לאבד זמן. נסעתי אליו עם התיק לשדה התעופה. אני מודה שפחדתי, ידעתי שעדיין יש מחבלים בשטח. לקחתי אותו משדה התעופה לנחשונים. הוא היה לוחם בעורב צנחנים, נכנס לעזה חדר מוטיבציה והספיק להגיע הביתה יותר מפעם אחת להפוגה מהלחימה".

"בתחילת המלחמה שני בניי וארבעת החתנים היו מגויסים בצפון ובדרום", משחזרת זיוה, "אחד הבנים שלי, לוחם מגלן, עבר חוויות מטלטלות כשעסק בפינוי בקיבוצים בעוטף ונחשף למראות קשים מנשוא. הוא התקשר שבור וסיפר על הקושי. דאגתי לו. הבנות והנכדים הגיעו אלינו הביתה כדי לעבור יחד את ימי המלחמה. הרגשתי שאני לא יודעת למי לדאוג קודם. אני ממשיכה לחיות ולדאוג. הדאגה לא שיתקה אותי, אבל חייתי בפחד מההודעה. אסור היה לאף אחד לדפוק בדלת. חששתי שיקרה משהו, ובמיוחד דאגתי לדוד. פחדתי ממוות, לא דמיינתי פציעה".

זיוה עצמה גויסה לחזית האזרחית. בתחילת המלחמה טיפלה במפונים משדרות שהגיעו למצפה רמון, בקבוצות וביחידים. היא טיפלה גם בנשות מילואים צעירות ומודאגות. "ניסיתי להרגיע אותן ולעזור להן להמשיך בתפקוד היומיומי. הקמנו צוות חירום יישובי והפגישות נערכו אצלנו בבית, נערכנו לכל התרחישים האפשריים. על אף שנאבקתי בחרדות, לא יכולתי שלא לדמיין תרחישים משלי. שאלתי את עצמי: זיוה, מה אם זה יקרה לך? הייתי כבוננות, חששתי שאגיע הביתה ויהיו אנשים מסביב. לא ישבתי בבית וחיכיתי לבשורה. בדרך כלל אני אופטימית באופיי, ממש לא אדם חרדתי. אבל כאן הפחד ליווה אותי".

ספרי על דוד.

"דוד ילד מדהים, חכם וחד עם לב ענק. בצעירותו הוא למד בשיבה לצעירים שליד מרכז הרב. אחר כך בחר ללמוד בשיבת יפו כשנתיים, ועד היום הוא בקשר קרוב ורציף עם הרב מאלי, ראש הישיבה. הוא התגייס לעורב צנחנים ושירת כשלוש שנים. החברים משם באים לבקר אותו באופן קבוע מיום הפציעה. אני מכירה כל אחד ואחד מהם, חבר'ה מדהימים שעוזרים ונותנים מענה לכל בקשה של דוד".

לאחר שסיים את השירות הצבאי עדיין הייתה קורונה, והיו הגבלות תנועה בכל העולם. אז הוא יצא למסע לאורך שביל ישראל ועבד בחקלאות במטולה. "הוא כבש שם את לב החקלאים שהתאהבו בו ומתעניינים כל הזמן בשלומו". לאחר מכן חזר לשנת לימודים נוספת בשיבה ביפו. בשנה האחרונה שלפני המלחמה הספיק ללמוד הנדסת בניין, ובקיץ טס לחו"ל כדי להתאווור לפני שנת הלימודים הבאה.

הגוף משותק, הראש חד

בי"ג בטבת תשפ"ד הייתה זיוה באולפנה בבאר שבע. "התקשרו אליי שני קצינים ואמרו לי שדוד נפצע קשה. לא היה לי מושג שדוד ברגעים האלה בין חיים למוות". את בעלה, הרב קוסטינר, לא הצליחו להשיג, הוא לא ענה

פרחת שערי סיורי סליחות

עם מדריכי אשכולות בשיתוף
חטיבת החינוך והקהילה בקק"ל

כ"ד אלול 17.9 | כ"ה אלול 18.9 | ו' תשרי 28.9 | ז' תשרי 29.9

סליחות חצות - סיורי בוטיק

21:00-00:00

צפון

◀ סליחות בטבריה
| מסו"ל גלבוע מעיינות

◀ טבריה שטובה ראייתה
| מסו"ל קשת

◀ מסע רוחני עם אומני צפת
| מסו"ל רוח צפת

דרום

◀ בגלל אבות תושיע בנים - חברון
| מסו"ל חברון

מרכז

◀ סליחות בנוה צדק
| מדריכי אשכולות

ירושלים

◀ הרובע היהודי
| מסו"ל שער הגיא

◀ פתח לנו שער - העיר העתיקה
| מסו"ל ראשית ירושלים

◀ מה לך נרדם? סיור בנחלאות
| מדריכי אשכולות

◀ גיא בן הינום והרובע היהודי
| מסו"ל עיר דוד

◀ סליחות בשכונת הבוכרים
| מדריכי אשכולות

◀ בתי כנסת נסתרים בירושלים
| מדריכי אשכולות

◀ נקיי הדעת בירושלים
| מסו"ל שומרון

◀ סליחות בסמטאות ירושלים
| מסו"ל בשבילוד

סליחות לנשמה - סיורי ערב

18:00-21:00

דרום

◀ בגלל אבות תושיע בנים - חברון
| מדריכי אשכולות

◀ סליחות בעקבות האבות - באר שבע
| מסו"ל בית מוריה

◀ בין שמיים ליער - יער המלאכים
| מסו"ל מדרשת הדרום

◀ סוסיא הקדומה
| מסו"ל סוסיא

מרכז

◀ בן אדם מה לך נרדם - יפו
| מסו"ל בשבילוד

◀ סמטאות יפו
| מסו"ל שער הגיא

◀ אין כמו יפו באלול
| מסו"ל חברון

◀ עולם חסד יבנה במזכרת בתיה
| מסו"ל מזכרת בתיה

◀ בין הסמטאות בנווה צדק
| מסו"ל הרי גופנא

צפון

◀ טבריה שטובה ראייתה
| מסו"ל קשת

◀ סליחות על שפת הכינרת
| מסו"ל גלבוע

◀ מסע מוזיקלי בסמטאות צפת
| מסו"ל רוח צפת

◀ סיור וסיפור בסמטאות צפת
| מסו"ל אורות הגליל

◀ 'שלא יגמר לעולם' בקיסריה
| מסו"ל בשבילינו

פקיעין

◀ מסו"ל מורשת הגליל העליון

◀ עכו העתיקה
| מסו"ל גליל

◀ ליל סליחות - צפת מאז ועד היום
| מסו"ל מדרשת הגולן

◀ סליחות וזכרונות בבית שאן הנסתרת
| מסול בקעת הירדן

ירושלים

◀ סליחות בין הסמטאות
| מדריכי אשכולות

◀ ימי הרחמים בירושלים
| מדריכי אשכולות

◀ עין כרם היהודית
| מסו"ל ראשית ירושלים

לפרטים נוספים:
08-6630030

ההרשמה באתר אשכולות

www.eshkolot-il.com

דוד בסוכות. "דוד יצא הביתה עם כל המכשור וחגג איתנו בסוכה. כשהייתה בת מצווה לאחייניות התאומות, דוד ביקש להשתתף והפרופסור עזר לו. בפעם השלישית דוד היה בבית בפורים וקרא את המגילה, כשכל המשפחה והחברים סביבו וגם פרופ' לינטון נמצא לידו ומקשיב לקריאת המגילה".

האם בתור מטפלת יש לך יותר כלים להתמודד עם מצב קצה כזה?

"אני לא מרגישה שאני יכולה להפריד בין ההתנהלות שלי לכלים שרכשתי, בין זיוה האמא לזיוה המטפלת", היא אומרת. "למטופל במצבי הייתי מציעה לא לשקוע בתובענות של האימהות ולעשות גם משהו נוסף כדי להתאווור". ברגע הפציעה זיוה עצרה את החיים, הפסיקה לעבוד ולא חזרה הביתה ועברה לסעוד את דוד. "כשלושה שבועות אחרי הפציעה החלטתי שאני חוזרת לקליניקה פעמיים בשבוע כדי לטפל בזוגות, וחוזרת הביתה פעם בשבוע. נורא קל להישאב. אני גם זיוה, לא רק אמא של פצוע. אני חייבת לבדל את מקומי". היא מודה שזו עוזר לה בהתמודדות הממושכת. "אם לא הייתי חוזרת לעבוד קצת, לא הייתי מחזיקה מעמד. גם ככה את עושה מעבר למה שאת מסוגלת. אז את חייבת לאגור כוח".

איך משפיעה הפציעה על המשפחה?

"כל המשפחה מגויסת. יש תורנות של בני המשפחה גם בלילות וגם בשבתות. להיות עם דוד בלילות זה הרבה פעמים לילות ללא שינה, כשלמחרת צריך לקום ולתפקד כרגיל בעבודה ועם הילדים הקטנים בבית. יש לי בנות שילדו וממשיכות להגיע לכאן להיות עם דוד כשהן עם התינוק. כשהבעלים היו במילואים, הן לקחו בייביסיטר והגיעו להיות איתו בלילה. בעלי כמוכן מגיע. כולם עושים את זה באהבה גדולה. אני ממש מעריצה אותם ואת הכלות והחתנים שנושאים בעול מהבית".

עם הזמן, המשפחה עברה גם תהליך נפשי. "בהתחלה היינו בשוק ואף אחד לא העז לשמוח ולבלות, אבל אחרי כמה זמן הבנתי שאי אפשר להפסיק לחיות. אני מעודדת אותם לבלות, לצאת לנופש משפחתי וכדומה. גם דוד אמר להם שהוא לא רוצה שנעצור את

החיים".

הרב אליהו מאל, ראש הישיבה שלו מיפו, שמקפיד לבוא ולבקר את דוד אחת לשבוע, ביקש ממנו מסר לקראת טקס יום הזיכרון. "אני צריך לדבר בטקס ביפו", אמר הרב לדוד וביקש עצה מה לומר בטקס. דוד ענה לו: "אנשים חושבים שצריך להיות עצובים כי נפצעת. אבל אני אומר בדיוק להפך. נפצעתי כדי שאתם תחיו, תהיו שמחים, תעבדו, תאהבו ותבלו".

איך השפיעה הפציעה על האמונה בקדוש ברוך הוא?

כאן זיוה מתפרקת ולא מצליחה לעצור את הדמעות. "האמונה לא נפגעה, בכלל לא. גם אין כעס. אולי הייתי רוצה לכעוס. יש לי שאלות, הרבה שאלות. אני חיה כל חיי באמונה שהכול לטובה, אנחנו עוברים דברים קשים ואני לא מבינה למה הבן שלי צריך לעבור את כל מסכת הייסורים הזאת. יש הרבה כאב והכול לוקח זמן. אני מחפשת את ה'הכול לטובה' במצב שלנו", נאנחת זיוה, "הייתי בוכה ברכב כשאני בדרכים, מדברת עם ה'. אני יודעת להודות על מה שיש, אבל אני רוצה נס!"

החדשות שקוממו את דוד

המצב הרפואי של דוד מורכב. חוט השדרה שלו פגוע באופן חלקי, וגם לרפואה אין תשובות חד-משמעיות. "הרופאים לפעמים אופטימיים ולפעמים פחות ואנחנו בהמון תסכולים. לתקווה יש מחיר, אנחנו ברכבת הרים. האכזבות מביאות לשיח עם הקדוש ברוך הוא, יש לי איתו שיח קרוב. אני מרגישה שה' מלווה אותנו בדרך הקשה הזאת. הוא שולח שליחים כל הזמן".

היא מודה שיש גם רגעי שבירה. "כשהגיעה הנפילה וחזרנו אחורה עם דלקת הריאות והחום, נשברתי. הרגשתי הסתר פנים, פניתי בזעקה לקדוש ברוך הוא: ה', מה אתה רוצה? כמה דוד יכול לסבול? אפילו בגיהנום אומרים שזה שנים עשר חודש. דוד כל כך סובל הרבה יותר מזה, הוא כל הזמן על משכני כאבים". זיוה קשורה מאוד לדוד. "דוד קרוי על שם אבא שלי שנפטר מסרטן. פגשתי סבל גם

קודם. אמא שלי מתמודדת עכשיו עם סרטן, בעלי עבר אירוע לב לפני שמונה שנים, אבל שום דבר לא דומה ללראות את הילד שלך סובל כל כך. זה קורע את הלב, כמה שאני מנסה להיות חזקה. אני מבקשת מה' שיפקח את עיניי. אני יודעת שאני לא רואה, ואני אומרת לה' שאולי דוד צריך לעבור כברת דרך לריפוי, אבל מבקשת ממנו לדלג, דוד סבל מספיק זמן". "אני כבר לא מתפללת כמו שהתפללתי בהתחלה. זה קשה", היא משתפת, "עכשיו אני מרפה, מחכה לישועה ה'". כל הזמן מציעים לזיוה סגולות ותפילות. "אני מקבלת בברכה כל יומוה, אבל אני כבר לא מתאמצת כמו קודם. אני כבר לא עושה אובר, אני מפנה את המרחב. אולי חסמתי ביותר מדי תפילות ומאמצים. למדתי שאיפה שאני מרפה, שם נכנס הקדוש ברוך הוא והשפע. גאולה מגיעה בהיסח הדעת".

איך בעלך, הרב, עובר את התקופה הקשה?
"הוא צדיק. הוא מבין את הקושי, אבל אופטימי ויודע שיהיה בסדר. אני נאחזת באופטימיות שלו. אנחנו לא יודעים כלום, אנחנו בהשגחת הקדוש ברוך הוא. הוא איתי בתפילות. מכיל את הטוטאליות וההתמסרות שלי לדוד על חשבון הבית, ועל כך אני לא מפסיקה להודות לו".

אחרי הפציעה התקשר אל זיוה הסמג"ד שהיה בטנק וירה בטעות את הפגז שפצע את דוד. הוא פחד מהשיחה עם ההורים, אבל העז ליצור קשר ולבקש להגיע. "הרגעתי אותו ואמרת לי שלא ירגיש רע. אנחנו מאמינים שיש תוכנית גדולה יותר מאיתנו והכול מאת

"אנחנו באותה קונספציה. תרבות של כאן ועכשיו, רק שלא נסבול עכשיו, גם אם נסבול אחר כך. ליבי על החטופים והמשפחות. אני יודעת שאני לפחות יכולה לחבק את דוד והם לא. אני הכי איתם בכאב, אבל יש מחיר למלחמה. אתה הכי רוצה להציל את כל החטופים, אבל כשאומרים 'קדושת החיים' זה לא רק קדושת חיי הפרט, קדושת חיי הפרט, קדושת החיים היא של כלל ישראל"

צילום: צילום מסך

"אני נאחזת באופטימיות של בעלי, הוא יודע שיהיה בסדר". הרב צבי קוסטינר

ה'. אנחנו לא כועסים. הוא לא זלזל בנהלים, לא פשע, לא טעות בשיקול דעת. הייתה בעיה במחשב של הטנק שגרמה לזה. אנחנו מזמינים אותו לבוא. הוא התרגש ואמר שזה בדיוק מה שענה לו גם הרב".

הרב צבי קוסטינר נרתם למשימות המלחמה ויצא לשטחי הכינוס ללוות את תלמידיו וחבריהם, לעודד ולחזק אותם לפני הלחימה ובהפוגות. "הוא במתח של כאב ותקווה גם של כלל ישראל וגם של המקרה הפרטי שלנו".

מה מצבו הנפשי של דוד?

"דוד חזק. זו דרך קשה במיוחד ומייאשת וגם לכוח הסיבולת יש גבול. עם כל החזק, יש רגעי ייאוש ודיכאון. מצבו הכללי, לילות ללא שינה וגם הכאבים החזקים גורמים לו לפעמים להרים ידיים. זה הכי מובן, ואני חושבת שצריך לאפשר לו לחוות את הייאוש, לשהות שם ולתת לזה לגיטימציה. רק כך הוא יוכל להתרומם ולהתקדם הלאה. פעם שמעתי חבר שואל אותו שאלה שלא הייתי מעיזה לשאול, ואני לא יודעת מה הייתי עונה. הוא שאל את דוד: 'לו היית יודע שתיפצע, היית בכל זאת מפסיק את הטיול בהודו וחוזר לארץ למלחמה, או שהיית מתנהל אחרת?' דוד ענה לו שהיה עושה שוב את אותו הדבר בדיוק! הוא משלם מחיר על משהו שהוא מאמין בו. זה ממש הרשים אותי והרגיע אותי", אומרת זיוה.

אבל היא גם מספרת על רגעים קשים בדיוק מאותה סיבה. "כשדוד שמע על נטישת ציר נצרים בהסכם הפסקת האש, הוא לקח את זה מאוד קשה. 'על מה נפצעתי ומסרתי את עצמי? להציל חטופים, להגן על היישובים! אז ויתרנו?' הוא הפסיק לראות חדשות, זה קומם אותו".

איך אתם רואים את כאב הכלל המתמשך במלחמה הארוכה הזאת?

"אנחנו לא פוליטיקאים", נוהרת זיוה, "לא יודעים כלום. אני כן יודעת שגם אם זה ייקח זמן, נצטרך לטפל בעזה. הוזהרנו בהתנתקות מההשלכות, ואמרו לנו שהיינו נביאי זעם. כשהיינו הולכים לבקר את אח של בעלי שהיה גר בנצרים, הקיבוצניקים מהעוטף היו צועקים עלינו בדרך שנצא משם".

זיוה מבינה שצריך לשנות משהו בראש, "אנחנו באותה קונספציה. תרבות של כאן ועכשיו, רק שלא נסבול עכשיו, גם אם נסבול אחר כך. ליבי על החטופים והמשפחות. אני יודעת שאני לפחות יכולה לחבק את דוד, לצחוק איתו, לדבר איתו והם לא. אני הכי איתם בכאב, אבל יש מחיר למלחמה, גם ברמת הכלל וגם ברמת הפרט. אתה הכי רוצה להציל את כל החטופים, אבל כשאומרים 'קדושת החיים' זה לא רק קדושת חיי הפרט, קדושת החיים היא של כלל ישראל".

לזיוה ברור שאין ברירה אלא לסיים את המשימה בעזה. "זה הדבר הנכון לעשות. לא רק מתוך הסתכלות ערכית של כיבוש וארץ ישראל, אלא מתוך הבנה שזה מה שיגן על העם. דוד נפצע בשביל עם ישראל, זה קצת מקל כי הוא נפצע בשביל ערך, נכנס לזה ביודעין. כל לוחם שיוצא למלחמה לוקח בחשבון שהוא מסתכן. הוא מסתער כי יש פה משהו גדול ממנו. הדרך שלנו גם במקרה הפרטי וגם במקרה הכללי היא קשה, ארוכה ומתסכלת, אבל עם שינוי בתודעה והרבה סייעתא דשמיא אנחנו יכולים! ואנחנו אופטימיים". ●

השנה שלך: מתחילה בנשימה

יריד המעצבות לאישה הדתית הלאומית י"א-כ"ו אלול • 4-19.9

ירידי החגים של נשימה מחכים לך בכל רחבי הארץ בגדי נשים • אקססורیز • מטפחות • כיפות • מתנות • ועוד

צפת	חריש	קרית ארבע	קרני שומרון	מיקום חדש!
7.9 אולם החאן האדום יום ראשון י"ד אלול 16:00-22:00	8.9 אולם בצוותא יום שני ט"ו אלול 16:00-22:00	9.9 בית רעים חדר האוכל של האולפנא יום שלישי ט"ז אלול 16:00-22:00	10.9 יקב גת שומרון איזור התעשייה קרנ"ש יום רביעי י"ז אלול 16:00-22:00	
בית שמש	שער בנימין	פרדס חנה	לוד	
11.9 מתנ"ס גוונים יום חמישי י"ח אלול 16:00-22:00	12.9 יקב פסגות יום שישי י"ט אלול 09:30-14:30	14.9 מרכז לאומניות הבמה יום ראשון כ"א אלול 16:00-22:00	15.9 מרכז קהילתי גני יער יום שני כ"ב אלול 16:00-22:00	
שדרות	קצרין	גוש עציון		
16.9 מרכז הספורט ע"ש גיטיס יום שלישי כ"ג אלול 16:00-22:00	17.9 בית הבד יום רביעי כ"ד אלול 16:00-22:00	19.9 יקב גוש עציון יום שישי כ"ו אלול 09:30-14:30		

זה הזמן שלך להתפנק! הכנסי עכשיו להגרלה הגדולה <<

לפרטים והעמדת דוכן: 050-8570950 • לפרטים נוספים חפשי בגוגל: **יריד המעצבות של נשימה**

נשימה
זמן | נשים | תרבות

שדה בר SDEBAR | הודולה HODULA | ג'ודי LIOLA | ברצ'ה | פז מגן PAZ MAGEN | עדושה | אתכסיה ETCASIA | הדרא HADARA | אביטליה AVITALIA | סהר שטרית SHITRIT SAHAR
עדי שרעבי ADI SHARABI | נעמה מטפחות | מהודרת מטפחות | הינדזא | לשם | אורטה סטודיו למטפחות | סטודיו רויטל | זהוריתא קשתות סרטים ומטפחות | אשכר | רות סמדר - תכשיט בראשית אחינועם - מתנות ועיצוב אישי | MINERAZ איפור לשבת - הדס בן יצחק | לידור בר | רחל פירסינג | בנועם מטפחות | הבוטיק של אוסי | TOVLI טובלי מטפחות מעוצבות | NAAMA | aria | ליוזם עיצובים בסטייל | הללו סטודיו | רעותה | שביסיה | אלמוג כיסוי ראש | לינויה | שוהם | סטודיו כגונא | forever living | פוראבר | יעל קליניק - רוקחות טבעית | רותי אומנות הלבוש | עדית | עץ חיים מאמא כובע | rene | מאיה מטפחות | תלמה עיצוב תכשיטי אופנה | SAPART | ליבא | סטודיו מטרוניתא | סטודיו שני | יח. אוהד כיפות | סנדרין כיפות | מילים טובות | Rebecca body art | אלקסה בן ישי+לורה פירסינג | ליה קפלן | מור ותפארה | לילך תהל | זהבה-סטודיו לקדרות | MINERAZ איפור לשבת | מוריה יצחק מטפחות בוטיק | זוהר אריאל | בוטיק רותיק | נעלי בזלת | נסיה מטפחות מינראז | שפת הגוף | ליאת אדרת | חגיגת מטפחות מעוצבות | פוראבר | מינראז | סטודיו נגיעות באמנות | מעוצבים | DK דקלה קליין | הדס תכשיטים | אביטליס | פלאולס - אפרת לשם | עיצוב תכשיטים צרופה באהבה - תכשיטי כסף וגולד | פרח מטפחות | געש ספרים | תהילה רוקחות טבעית | צורפת ומעצבת תכשיטי כסף | מינראז | Einat Sandberg Jewelry, אפי אומנות ברקמה וסריגה | אלישבע צבר | שושי מעטוף | בוטיק בחצר | אשירה מטפחות מעוצבות | פוראבר | נעלי גית | ריסטוריה | דוכיפת | פוראבר | 'סופרות באמונה' - רינה מרגלית | חסיה בן זכאי | הדסה קלוש | פוראבר | פנינה כובעים | BAAVIV | עלמה מתנות | בוהוטיק | דיאמנטה בגדים | בית הריקמה | Kippaup כיפות | בוכרה | jewelytale | רנה תכשיטים | איריס גולן מעצבת תכשיטים | עדי מתנות מעוצבות | גילית מרסלה | TAMARA סטודיו בוטיק לברטים | בלה אביאלה | נופית סטודיו ארטיסט- מינראז | רננה קהלני - נגיעות-תכשיט בנגיעה אישית | זר זהב - פרחים בעיצוב כפרי וטבעי | הגלריה של הדר פיסת שמיים | רנני - תכשיטים שהם שירים | RIKI ROZ | mila סנדלי עור יוניים | פרלה תכשיטים | rani | קדם כיפות צמר וברבוש | MINERAZ איפור כשר לשבת - אורית פרץ | מינראז | חוט השני הברכה שברביה | My rosa תכשיטים ואומנות באפוקסי | פוראבר | פירות עם נשמה | שרה חמו | סודרא - כיפות בעבודת יד | נונה דוכני מזון | שירי צוריאל | ראשל תכשיטי וינטג' ואוצרות נצחיים Ben's jewellery | נאצ'וס | Glowig | מטיחה אהבה - ממתקי מילים לנשמה | פוראבר | הדר- רוקחות טבעית ובוטנית | כפרח לראשך | inspired by JANE HERBALIFE | לירז - כלים יפים | Sivana | jewel | אילת סבונים | אמונה כיפות צמר | Meli by fame | יציקת לב | הודויה | בסטודיו עם פייג | בנימינה אומנות יהודית | סיפורי ארץ | You דייקא | אור צנועה בסטייל | תכשיטים בחרוזים

"מאוד לא נעים להיחשף בספר, אבל
המטרה היא להשפיע ולהעביר את
התובנות הלאה". דודו כהן

ריוטיונג זה לא הכול

בסיכומן של עשרות שנים בעיתונות הכללית והמגזרית, מגיש איש
התקשורת דודו כהן בכנות ובאומץ את הטעויות, העוולות וגם
התובנות החיוביות שרכש, בספרו החדש '50 מפתחות – המדריך
הלא רשמי לחיים' בהוצאת ידיעות ספרים. בשיחה גלויה הוא
מדבר על הקושי להיות עיתונאי דתי במערכת חילונית, משתף
באתגרי הפוריות שחוללו אצלו מהפך, ומספר על שנתיים של
מלחמה הרחק מעיר הולדתו ומגוריו - קריית שמונה

יוסף ארנפלד // צילום: גילי ג'הוזי

באמצע ריאיון שהעניק לדודו כהן, כתב מגזין 'דייטינג', קם הזמר אבי ביטר והביא מגבת כדי לנגב את הזיעה שניגרה ממצחו. כהן הקשה עליו, תקף אותו וניסה להכשיל אותו בלשונו. ביטר ניסה להשיב ולתרוץ, אבל בשלב מסוים כבר הבין שמהריאיון הזה לא תצמח לו ישועה. על הריאיון ההוא שילם ביטר מחיר אישי כבד, בעוד כהן גרף ממנו הון ברמה המקצועית וזכה לשדרוג משמעותי.

באותם ימים היה כהן צעיר בן 21 שהשתלב במהירות בעיתון הטלוויזיה והבידור הכי ברנו'אי ותל אביבי שהיה אז. זו הייתה הכתבה הראשונה שלו במגזין, והוא הופתע לגלות שהיא קיבלה תמונת שער, ולא סתם שער, אלא כזה ששמו מתנוסס עליו - כבוד ששמור בדרך כלל לכותבים ותיקים ומוכרים בלבד. ביטר, לעומת זאת, פוטר לאחר הריאיון מערוץ 'ברזיה' ששודר בזמנו ב-YES, אחרי שצוטט בכתבה בכמה ביטויים שלא מצאו חן בעיני מנהל הערוץ.

"הוא היה שבור מהפיטורין. אני חשבתי יותר על ההצלחה שלי להוציא ממנו 'בשר', ועם זאת הודהתי עם כאבו ושנינו המשכנו את חיינו", משחזר כהן בריאיון ל'בשבע'. "שנה או שנתיים לאחר מכן, כשהתקשרתי אליו כדי לקבל תגובה לאייטם מסוים והצגתי את עצמי - 'היי אבי, מדבר דודו כהן מ'דייטינג', מה שלומך?', הוא ירה בחזרה: 'איזה דודו, שהרס לי את החיים?!'"

"תגיד, מה עשיתי לך?!"

דרך ארוכה ומיוחדת עבר איש התקשורת דודו כהן. ככל הנראה הוא העיתונאי היחיד בישראל שעשה את הדרך מהתקשורת הכללית לתקשורת הדתית, במקביל לתהליך חזרה בתשובה שעבר. זה החל מכתיבה ועריכה במקומון הצפוני 'מידע 8', דרך מגזין 'דייטינג' הפופולרי, עיתון 'מערב', אתר mako, 'מקור ראשון' ו'בשבע', וכיום הוא עורך אתר ועלון 'הידברות'. בימים כתיקונם הוא נמצא בצד של המראיין, אך לרגל הוצאת ספרו החדש, 50 מפתחות - המדריך הלא רשמי לחיים' בהוצאת ידיעות ספרים, עובר כהן לרגע אחד לצידו השני של המתרגם.

לפני כשלוש שנים הוא סגר מעגל עם אבי ביטר, כשראיין אותו לערוץ 'הידברות'. "יש לי הרבה חרטה וייסורי מצפון על דברים שכתבתי באותם ימים", הוא אומר בכנות. "לא מזמן פתחתי קלסרים, ולא האמנתי איזה חוצפן הייתי. הספדתי את הקריירה של אריק איינשטיין, קטלתי את ברי סחרוף והעלבתי רבים אחרים. הייתי ילד בן 19 שיושב בקריית שמונה, ממליך מלכים ומעליב אנשים אחרים". במבט לאחור, כמבקר תרבות בדימוס, הוא לא מהסס לקבוע שתחום הביקורות בעייתי מאוד, בלשון המעטה. "במשך כשמונה שנים הייתי מבקר המוזיקה הישראלית של 'דייטינג', ובמשך שלוש שנים ביקרתי גם ב'מערב'", הוא כותב באחד הפרקים בספרו החדש, "ניסיתי להיות עדין, אבל עדיין היו נפילות. עד היום אני זוכר שכתבתי ביקורת נוקבת על אומן שהיה בן עירי, קריית שמונה, ויצא לעיר הגדולה כדי לעשות קריירה. רציתי להוכיח שאני לא עושה הנחות לבני העיר שלי, למרות שכלל לא הכרתי אותו אישית ולא נפגשנו מעולם - וקטלתי אותו קבל עם ותפוצה של מאות אלפי קוראים. בבוקר הפרסום הוא התקשר אליי, הציג את עצמו ושאל 'תגיד דודו, אנחנו מכירים? עשיתי לך פעם משהו רע? אני שואל כי אני באמת לא מבין מאיפה ההשתלחות הזו. זה נראה ממקום לא ענייני בכלל'. לא ניסיתי לתרוץ, אלא פשוט הודיתי בטעותי וביקשתי סליחה ומחילה. באמת לא הבנתי מאיפה הייתה לי התעוזה והחוצפה לכתוב כך על אדם, שכל חטאו היה שהוציא שיר שלא התחברתי אליו".

כהן לא מהסס להכות על חטא ולפרסם את הסיפורים הללו ברבים. כשאני תוהה באוזניו מאיפה האומץ לשתף, הוא משיב בפשטות: "היום לא צריך להיות עיתונאי כדי לפגוע. הרי ברשתות החברתיות כל אחד יכול להגיע לתפוצה רחבה, ומאוד קל להיגרר לדבר הזה. אם מיישהו יקבל חלק קטן מהתובנות ב-50 פרקי הספר, שכוללים

עוד המון דוגמאות וסיפורים מכל תחומי החיים - והיה זה שכרי", הוא אומר.

טריק המעטפות הוביל ל'רייטינג'

דודו כהן (46), נשוי ואב לחמישה, הוא תושב קריית שמונה, אליה חזר לאחרונה לאחר קרוב לשנתיים שבהן היה מפונה מביתו. הוא נולד להורים שעלו ממרוקו היישר לקריית שמונה. "אמא הייתה עובדת במפעל טקסטיל ואחרי זה מטפלת במעון, ואבא היה צבע", הוא מספר. העובדה שיצא להם בן עיתונאי היא בהחלט לא צפויה. "הייתי די חריג", הוא מעיד על עצמו. "שמעתי מוזיקה שאף אחד מסביבי לא שמע, והייתי תולעת עיתונים וגם ספרים. מדי יום הייתי שואל מהספרייה העירונית שני ספרים ומסיים לקרוא אותם באותו יום. אפשר להבין לבד שהחיים החברתיים שלי לא היו עשירים במיוחד, מה שהתבטא בהמשך בחוויות לא פשוטות".

אל תחום העיתונות הוא הגיע בלי תכנון מוקדם. "בחיים לא חשבתי שאהיה עיתונאי, שאכתוב לפרנסתי, או אפילו אערוך", הוא מספר. "התחלתי לכתוב סיפורים קצרים, שלחתי אותם לעיתון המקומי, 'מידע 8', וקיבלו אותם. יום אחד, כשהייתי חייל, ראיתי שכתב התרבות עוזב, והוא המליץ: אם אתם טובים בכתיבה, בואו תכתבו. התקשרתי למקומון, העורך דאז זכר אותי מהסיפורים הקצרים וקיבל אותי לעבודה. כך התחלתי לכתוב. זה היה בתחילת השירות הצבאי שלי. במהלך כל השירות הצבאי כתבתי. לקראת הסוף ראיתי שהעורך עוזב, הצעתי לבעל העיתון שאמלא את מקומו ולהפתעתי הוא הסכים. זאת הייתה סיטואציה מוזרה. הייתי בסך הכול ילד בן 21, וערכתי את הטקסטים של מנחם הורוביץ ואנשים בני 60 שהיו יכולים להיות הסבא שלי. זה היה מאוד לא טבעי, אבל זה עבד. באתי חזר מוטיבציה ושיניתי את העיתון. מבחינתי, חייתי את החלום".

במקביל הוא התחיל לכתוב גם במגזין 'רייטינג' המנוח. הדרך לשם הייתה משעשעת במיוחד. "הייתי גרופי של 'רייטינג', משתף כהן. 'הייתה שם כתיבה שנונה ומצחיקה, בכל פעם הייתי

יושב עם העיתון ונקרע מצחוק. העורך הראשי, יובל נתן, כתב פעם בדבר העורך: 'הרבה רוצים לכתוב אצלנו, אבל אנחנו מלאים, קחו את זה בחשבון'. חשבתי לעצמי: מה אני יכול לעשות כדי לבלוט בכל זאת? אז בכל שבוע, כשיצא 'מידע 8', תלשתי את שני העמודים של מדור התרבות שכתבתי, הכנסתי למעטפה. כתבתי 'לכבוד יובל נתן' ואת כתובת המערכת - ושלחתי. בלי לכתוב מי אני, מה אני, בלי מכתב מקדים. ככה עשיתי מדי שבוע".

אחרי חודשים של שליחת המדורים בהתמדה, שלח כהן מייל רשמי: שלום יובל, זה אני ששולח אליך את המעטפות הלא ברורות האלה. אני יודע שאתם מלאים והכול, אבל אשמח לכתוב אצלכם. "בתוך כמה שעות קיבלתי מענה: 'אחרי שהפכתי לקורא קבוע בעל כורחי, אני מציע לך את הדיל הבא: תן לי חמישה רעיונות לכתבות, ונתקדם הלאה'. משם זה התחיל. ראייתי את השמות הכי גדולים בתעשיית התרבות והבידור. שמונה שנים וחצי הייתי שם, ובמקביל שי גולדן גייס אותי ל'תרבות מעריב'".

כהן גדל בבית מסורתי. בתחילה למד בבית ספר ממלכתי-דתי, ובשלב מסוים עבר לתיכון חילוני. אחרי שסיים את השירות הצבאי, אחי שמעון חזר בתשובה. לא עבר זמן רב עד שדודו צעד בעקבותיו. "אני חייב לשמעון הרבה מהזכויות של התשובה שלי", הוא מציין. החזרה בתשובה גם סימנה את סוף דרכו בעריכת המקומון הצפוני. "כשערכתי את 'מידע 8', היה בעיתון מדור רכילות שבו הופיעו גם תמונות לא צנועות במיוחד. יום אחד שמעון בא אליי: 'דודו, שמעתי שמחטיאי הרבים אין להם חלק לעולם הבא. אתה שם תמונה בעייתית בעיתון שמודפס ב-15 אלף עותקים - כך שאתה מכשיל 15 אלף אנשים ואולי גם יותר'. זה נורא

"הבעלים של העיתון ביקש להכניס תמונה שהייתה חשובה לו, וממש כולה הייתה בעייתית מבחינת צניעות. ניסיתי להתחמק, אבל הוא התעקש. הבנתי שכבר אי אפשר להסתיר את זה, ואמרתי שאני פשוט לא יכול לעשות את זה. הוא אמר שאם כך אני צריך להתפטר, כי זה לא עיתון דתי ואני חייב ללכת לפי הקו שלו. התפטרתי בו במקום"

הפחיד אותי. לא רציתי לקחת דבר כזה על הכתפיים שלי", הוא משחזר.

באותם ימים התמודדו דודו ורעייתו אסתר עם בעיות פוריות. "שנתיים אחרי החתונה עדיין היינו בלי ילדים. התחלתי להבין שאולי אני צריך לעשות איזשהו צעד, לא רק לבקש מהקדוש ברוך הוא, אלא גם לתת מעצמי ולהתקרב אליו. זאת הייתה חשיבה תמימה של בעל תשובה. ברור שזה לא אחד ועוד אחד", הוא מסתייג.

כחלק מהטלטלה שעבר במסגרת אתגרי הפוריות, הוא נתקל בכל מיני באבות והבטחות לישועות ללא כיסוי. "לצערי, זאת תעשייה ענפה", הוא מאבחן. "גם היום זה עדיין קיים. אבל במצב של ייאוש אתה לא רוצה להקשיב, כי אתה רוצה בכל זאת להיתלות במשהו. רופא בכיר מאוד אמר לנו במפורש: 'לאור הבדיקות לא יהיו לכם ילדים, נקודה'. התוצאות של הבדיקות היו אכן חד-משמעיות. היום ברוך ה' יש לנו חמישה ילדים".

"זה היה מייסר מאוד", הוא נזכר. "לא ישנתי בלילות מרוב דאגה. הייתי מסתכל על הקריירה שלי ואומר לעצמי: 'אוקיי, אז הצלחתי, השם שלי כתוב על שער העיתון, אבל מה כל זה שווה אם בסוף אשאר בלי ילדים, שזה הדבר הכי טבעי שלכולם יש? זה מאוד איפס וכייל אותי, גם ברמת האגו גם ברמת חיפוש התכלית בחיים".

השילוב בין בעיות הפוריות לחשש מפני החטאת הרבים גרם לכהן להתחיל להעלים תמונות לא צנועות מהעיתון. "כשהיו מביאים לי תמונות בעייתיות, הייתי פשוט זורק את זה במגירה", הוא נזכר בחייו. "במקרים של תמונות ממש חשובות, שהבעלים של העיתון היו מבקשים לפרסם, הייתי שם את כיתוב התמונה על המקומות שצריך להסתיר". הפיצוץ היה רק עניין של זמן. "הבעלים של העיתון ביקש להכניס תמונה שהייתה חשובה לו, וממש כולה הייתה בעייתית. גם הטריק עם הכיתוב כבר לא תפס כאן. ניסיתי להתחמק, אבל הוא התעקש. הבנתי שכבר אי אפשר להסתיר את זה, ואמרתי שאני פשוט לא יכול לעשות את זה. הוא אמר שאם כך אני צריך להתפטר, כי זה לא עיתון דתי ואני חייב ללכת לפי הקו שלו. התפטרתי בו במקום. כיום אנחנו בקשר טוב, ויש לו אפילו הקדשה בספר, כי בכל זאת הוא נתן לי את ההזדמנות הראשונה. אבל ככה זה נגמר בזמנו". התגובות שכהן קיבל באותם ימים על הצעד שנקט היו לא פשוטות. "כולם מסביב אמרו לי: 'אתה גורמלי? זו פרנסה, תמצא לפחות איזה פתרון ביניים'. אבל הלכתי במסירות נפש של ראש בקיר, למרות שזו הייתה עבודה מאוד נוחה ומשתלמת. שכן של משרה מלאה ליומיים עבודה

צילום: מתוך התוכנית מסע בין נשמות צילום שמואל לובסי, ערוץ הידיבות

"לא האמנתי איזה חוצפן הייתי, ילד בן 19 שממליך מלכים ומעליב אנשים אחרים". כהן בריאיון הכיפוס עם אבי ביטר ב'הידברות'

בשבוע בלבד". אך מאז, דלתות החלו להיפתח אחת אחרי השנייה. "זמן קצר אחרי זה קיבלתי הצעות מ'מעריב', 'מקור ראשון', mako, ובהמשך השתלכתי גם ב'בשבע' וכמובן ב'הידברות'. ברוך ה', אחרי שלוש וחצי שנים גם נולדו לנו תאומים, בן ובת".

חיזור דתי במערכת 'מעריב'

עם הזמן, ניצני ההתעוררות שעבר קרמו עור וגידים לתהליך תשובה מלא, בעיקר באמצעות הרב זמיר כהן, אותו הכיר בעקבות ריאיון שערך איתו למגזין 'רייטינג'. בתווך היה שלב ביניים, שבו עדיין גישש את דרכו. "אני זוכר את עצמי נוסע באוטובוס בקו 845, מקריית שמונה לתל אביב, כדי לראיין את הסלבס הכי גדולים והכי לא קשורים ליהדות. בדרך באוזניות, בגן MP3, הייתי יושב ושומע שיעורים של הרב זמיר כהן, הרב יצחק פנגר ורבנים נוספים. התחלתי לטפח יחסי אהבה-שנאה עם המקום שבו עבדתי. מצד אחד הניכור גדל, ומצד שני לא הייתי בשל לשינוי חד".

הדיסוננס שחווה כהן באותם ימים הוביל להרבה סיטואציות מוזרות. "התחלתי לחבוש כיפה, אך כשהגעתי לבניין 'מעריב', שבו נמצא 'רייטינג', הורדתי ושמתי אותה בכיס, מכיוון שהעורך דאז מאוד לא היה בעניין של יהדות, בלשון המעטה. הייתה ישיבת מערכת שבה העורך שאל, לקראת הבחירות הקרבות, מה כל אחד מצביע. כמעט כולם הצביעו מרצ או שינוי. הייתה אפילו אחת שהצביעה חד-ש. רק אני, הפרובינציאלי מקריית שמונה, מצביע ש"ס. לא היה לי אומץ בכלל להגיד את זה. הרגשתי כמו חיזור, כמו עכבר הכפר שהסתנן איכשהו לעיר הגדולה".

לקראת סוף הכתיבה במגזין 'רייטינג', לאחר החזרה בתשובה, הוא התחיל לשים דגש על מהפכת המוזיקה היהודית. "כתבתי שם על עמיר בניון, עובדיה חממה, שולי רנד, אלבומי פיוטים שיצאו אז על ימין ועל שמאל, סיקרתי את הקמת ערוץ 'הידברות' וראיינתי את הרב זמיר כהן. אני זוכר את עצמי מקבל את העיתון, תולש את שני העמודים שלי, מכניס לקלסר, אפילו לא מדפדף בשאר העיתון וזורק אותו לפח. שאלתי את עצמי עד מתי אוכל לחיות עם הדיסוננס הזה. הייתה אפילו תקופה של שנה שבה כתבתי במקביל ב'רייטינג' - חילוני לחלוטין, ב'מקור ראשון' - דתי-לאומי, וב'הידברות' - לבעלי תשובה וחרדים. איכשהו הכלתי את השוני, ולכל כלי תקשורת כתבתי בשפה שונה ולקהלים שונים. בשלב מסוים התחלף שוב העורך ב'רייטינג', ואז החלטתי שזהו, באמת מיציתי".

לפני כ-15 שנים החל כהן לערוך את הניוולטר השבועי של אתר 'הידברות', ומאז המשרה שלו הולכת וגדלה. כיום ישנם שבועה תחומים שהוא אחראי עליהם בתפקידו כמנהל מחלקת הדיגיטל ב'הידברות': אתר הידברות, עם 5-6 מיליון כניסות בחודש; עלון הידברות, 'עונג שבת', שמופץ ב-300 אלף עותקים מדי שבוע; אתר 'עולם הילדים' - תכנים כשרים לילדים, עם אלפי מנויים; מעצמת סושיאל שמחזיקה כמעט מיליון עוקבים; האפליקציות השונות של 'הידברות', כולל אפליקציה חדשה תואמת טיקטוק - רק למהדרין; הפקות הדיגיטל שאחראיות על התוכניות של עודד הרוש, חני ליפשיץ, מורן קורס, גולן אזולאי ועוד, כמו גם פודקאסטים שונים, סדרות רשת ותוכני

"קריית שמונה עדיין לא חזרה לעצמה". השוק בקריית שמונה

הומור. בימים אלה הוא מתכנן פתיחת מחלקה חדשה בשפה האנגלית, עם מטרה להקים בקרוב את אתר 'הידברות' באנגלית, עמודי סושיאל ועוד. כחלק מהרצון לשמור על עצמו ולא לצעוד עם העדר, חשף כהן את העובדה שהוא אחד העיתונאים הבודדים בישראל שלא מחובר לעולמות הסושיאל. "איך לי פרופיל ברשתות החברתיות השונות", הוא מצהיר. "סגרת את הפייסבוק שהיה לי, ומעולם לא פתחתי טיקטוק או אינסטגרם. הרגשתי שזה ממכר. אתה מעלה פוסט וכל רגע בודק מה אמרו, מה כתבו, כמה לייקים. זה גם הרבה שופוני או מציצנות בחיים של אחרים - תראו איפה הייתי, מה עשיתי, הייתי בחופשה, הייתי פה, הייתי שם. הרגשתי: למה אני מבזבז זמן כדי לראות אנשים אחרים? ולמה אנשים צריכים לבזבז זמן לראות אותי? את מי זה באמת מעניין?"

השראה ספרותית מרענן שקד

כמו רוב תושבי קריית שמונה, גם משפחת כהן נאלצה להתפנות מביתה עם פרוץ המלחמה לפני קצת פחות משנתיים. "שמענו על המלחמה יחסית מאוחר, רק בסביבות אחת בצעריים", הוא משחזר. "התחלנו לשמוע כל מיני חצאי משפטים מהשכנים. לא היה לי ברור מה קרה, עד שבנות דודות של אשתי התחילו להתקשר. הן יודעות שאנחנו דתיים, אבל הן חששו מפלישה בצפון".

בפועל לא קרה כלום בצפון, בחסדי שמיים.

"לדעתי זה הנס הכי גדול של המלחמה, שזה לא קרה", הוא אומר. "אנחנו גרים בשכונה הכי צפונית בקריית שמונה, הכי קרובה לגבול. בתוך חמש דקות על אופנועים - חיובאללה היו יכולים להיות אצלנו בבית. נסענו למחרת. לקחנו איתנו דברים לשבוע-שבועיים. אף אחד לא דמיין שיקח לנו כמעט שנתיים לחזור".

התחנה הראשונה הייתה אצל הורי אשתו בנתניה. לאחר מכן פנה אליו קולגה בהצעה שאי אפשר לסרב לה: "יש יהודי עשיר שמתגורר בארצות הברית, ומחזיק דירה ריקה ברחביה. הוא מוכן לתרום את הבית שלו למפונים מהמלחמה. בוא תיכנס לשבוע-שבועיים", הציע לדודו, שלא הבין שהוא ומשפחתו עומדים להיכנס לבית חלומות ויקרתי ומושקע בן שלוש קומות, כולל מנקה שהגיעה ממילא לנקות פעמיים בשבוע. "זה חידד אצלי את ההבנה לגבי הערבות ההדדית בעם ישראל. לתת את הבית שלך זה הדבר הכי קשה. אתה יכול להלוות משהו, לתרום מאה שקל, לארח משהו, אבל לתת את הבית שלך, את הפרטיות

שלך, לתקופה ארוכה כל כך? אותו יהודי נתן את זה כל כך בשמחה, וזה פשוט הפליא אותי בכל פעם מחדש. עם ישראל בתפארתו".

למרות התנאים הטובים, התחושות היו מעורבות. "זה היה מה שנקרא נהמא דכיסופא, ממש לחם בוש", הוא מתאר. "כל הזמן הסתובבנו בתחושה של חוסר נעימות לקחת. פחדנו שהילדים ילכלכו פה ויגיעו שם. לא נעים להיות מהצד המקבל. אחרי חמישה חודשים שכרנו בית ליד רחוב יפו, וגרנו בו במשך שנה ושלושה חודשים".

במהלך השנים פרסם כהן מאות כתבות, ראיונות, ביקורות ושאר תכנים עיתונאיים, עד שבשלב מסוים החל לפרסם בעלון 'הידברות' טור אישי קבוע שבו שיתף את הקוראים בעולמו הפנימי ובחוויות שצבר לאורך החיים. "גיל 40 הביא איתו גם איזושהי חוכמת חיים, שרציתי להעביר הלאה ולשתף", הוא מסביר את הצעד הפחות טריוויאלי בתחומו.

"באותה תקופה הילדים שלי בדיוק התחילו את גיל ההתבגרות. בשבילי זאת

הייתה תקופה מטלטלת, עכשיו ברוך ה' זה כבר התאזן. אבל אם אני חושב על זה עכשיו תוך כדי ריאיון, נראה לי שבתת-המודע פשוט רציתי להעביר הלאה רעיונות ותובנות שצברתי לאורך השנים. אם לא הילדים שלי, אז לפחות הקוראים שלי יקבלו". כך למעשה, במקום שלושת המתבגרים של דודו, קראו את התובנות והסיפורים שלו כ-300 אלף איש.

את הרעיון לאגד מבחר מהטורים לכדי ספר הוא לקח מרענן שקד. "רענן שקד, שאני מאוד מעריך ככותב אבל

לא מסכים עם אף אחת מהדעות שלו, הוציא ספר בשם 'אושר לאנשים לא מאושרים'. קניתי אותו וקראתי, ואז קלטתי שזה בעצם אוסף של טורים שהוא פרסם ב'דיעות אחרונות', שכל אחד מהם הוא תובנה של איך להיות מאושר. חשבתי: רגע, עליתי פה על משהו. גם לי יש תובנות בטורים שכתבתי. אז לקחתי את הטורים הכי מוצלחים, עם התובנות הכי ברורות, נתתי לכל אחד מהם כותרת של תובנה, מסר או רעיון, וערכתי את הכול מחדש. התגובות שקיבלתי לטורים היו מדהימות.

"אני זוכר את עצמי נוסע באוטובוס בקו 845, מקריית שמונה לתל אביב, כדי לראיין את הסלבס הכי גדולים והכי לא קשורים ליהדות. בדרך באוזניות, בנגן MP3, הייתי יושב ושומע שיעורים של הרב זמיר כהן, הרב יצחק פנגר ורבנים נוספים. התחלתי לטפח יחסי אהבה-שנאה עם המקום שבו עבדתי. מצד אחד הניכור גדל, ומצד שני לא הייתי בשל לשינוי חד"

במיוחד מהציבור החרדי, שלא רגיל לכתיבה אישית וכנה, שכוללת גם הומור וביקורת עצמית. החלטתי שזה חייב לקבל חיי נצח בתור ספר. הרעיון היה לזקק הכול לקפסולה אחת של מולטימדיה, עם תובנות במגוון רחב של נושאים".

50' מפתחות - המדריך הלא רשמי לחיים הוא למעשה ספר עיון והדרכה בהפוך על הפוך. זה לא עוד ספר הדרכה שמבטיח חיים מושלמים ב-30 יום. בכריכה האחורית הוא מוצג כמולטימדיה רעיוני, שמכיל 50 תובנות על החיים, כתובות בהומור מושחז וונות מפתיעה. וכך בפרקים השונים חושף דודו עולות מימיו כעיתונאי, משעשע עם תובנות מגיל 40 פלוס וזיכרונות

נוסטלגיים משנות ה-80, חושף סודות מאחורי הקלעים של 'הידברות', מגולל את סיפור ההתעלפות שלו במהלך נהיגה במרכז מסחרי, כמו גם טראומות ילדות ונעורים שדווקא לא העיבו על המושך חייו, מספר על הסליחה שביקש אחרי 33 שנים ועוד.

לא חששתי לחשוף את עצמי כן, כולל לא מעט סיפורים מביכים?

"לגמרי, זה בהחלט לא נעים. הרבה פעמים אני שואל את עצמי האם החשיפה שווה את זה. עקרונית אני אדם מאוד פרטי, לא מתערבב, וקצת כמו אריק איינשטיין - אוהב להיות בבית עם התה והלימון והספרים הישנים. אבל החשיפה הזאת נצרכת לפעמים, כשאתה רוצה להשפיע ולתת תובנות מהחיים. אני לא עושה את זה בחדווה גדולה, אבל מבין לגמרי את האילוף. העיקר שזה משפיע ועובר הלאה".

במקביל ליצירת הספר הנוכחי, עובד כהן על ספר-אלבום נוסף בשם 'היו זמנים בשנות ה-80', שיצא לאור בחנוכה בהוצאת 'תכלת' של סטימצקי. "בחרתי מאה משחקים, דמויות, תוכניות, מאכלים, ריחות, ונתתי לכל אחד מהם עמוד עם טקסט מצחיק, נוסטלגי, כשבועמוד ממול יש תמונה גדולה באותו נושא".

את שני הספרים כתבת וערכת במהלך השנה בירושלים כמפונה. איך הייתה החזרה לקריית שמונה?

"חזרנו לפני חודשיים, והתחושות מעורבות. מצד אחד, ההורים שלי גרים כאן ותמיד היה לי חשוב לגור לידם. אנחנו רק שני אחים. גם הבית שלנו כאן, אחרי הכול. מצד שני, ירושלים מדהימה. תמיד אהבנו אותה, אבל הפעם התחברנו הרבה יותר. האנשים מקסימים, הסמטאות מדהימות, וזה לא ייאמן שאתה גר במרחק הליכה מהכותל. לאשתי היה קשה לחזור, למרות שבתחילת המלחמה היא לא הפסיקה להתגעגע לבית. בכלל, קריית שמונה עדיין לא חזרה לעצמה, מעריכים ש-30-40 אחוזים מהתושבים עדיין לא שבו. אפשר להבין אותם. אבל אני ממש מקווה שיגיעו לכאן תושבים חדשים ואיכותיים, בפרט מהציונות הדתית. כבר רואים את הניצנים האלה, והלוואי שהזרם ילך ויתחזק לטובת העיר והאזור".

"מולטימדיה של תובנות לחיים". כריכת ספרו החדש של כהן

צילום: לירון מולדובן

התחלה// לפני 52 שנה, נולדה וגדלה בבאר שבע. השלישית מתוך שבעה ילדים.

אבא// מרדכי, בן 79, יליד מרקש שבמרוקו. היה איש קבע ואזרח עובד צה"ל בבסיס חצרים. "לחם בכל מלחמות ישראל. פתח לנו צוהר לעולם ותמיד הציב לנו יעדים ומטרות. מאבא למדתי מהי חריצות ומסירות לכלל ישראל".

אמא// אסתר, בת 73, ילידת מרקש שבמרוקו. "כל החיים הייתה בבית וגידלה אותנו. עיקר הבית, מבשלת כל היום ויודעת בדיוק מה כל אחד אוהב. אישה צדיקה שרואה רק טוב בהכול. אישה שחיה תורת חיים בתוך כלל ישראל וזה החינוך שקיבלתי ממנה - לאהוב כל אדם באשר הוא. אישה מופלאה עם לב ענק".

טבק ופיוט// "גדלנו בעולם מסורתי עשיר ומחובר לשורשים בשכונה ו' הישנה בבאר שבע, תורה שהאמת והשלום נמצאים בה. גדלנו ליד רבי רפאל חיים שושנה ז"ל, סבה של הרבנית ימימה מזרחי, שביטא באורחות חייו את התפיסה הרוחנית והקהילתית שאפיינה את רבני המזרח. בכל שבת היינו צועדים עם סבא שלי לביתו של רבי רפאל חיים שושנה והרבנית מסעודי, יושבים אצלם, שואפים את הטבק הכתום, מתעטשים ומפייטים פיוטים מקובץ שירי יידות 'אעירה שחר'. זה היה חיבור טבעי ועוצמתי למסורת".

מצטיינת// למדה באולפנת אמי"ת אוריה באר שבע. "עד כיתה ו' לא כל כך למדתי, ואז יום אחד ביסודי קיבלתי מאה במבחן ואחת החברות שאלה בפליאה: נורית, איך קיבלת מאה?! האמירה הזאת גרמה לי לרצות ללמוד, ובאמת מאז הייתה לי תעודה מעולה. באולפנה, ראש האולפנה הרב מיכאל בנסון פתח לי את הדלת ולמדתי. אני חושבת שהצלחתי גם בזכות הדיי"אן'אי המיוחד של המקום הזה, שמאמין בתלמידה".

האוצר// "באותן שנים החמ"ד היה משהו בעל גוון אחיד. גם אני לא חשבתי שיש לי אוצרות עדתיים וזהותיים להביא, אפילו קצת הסתרתי אותם. לקח לי זמן להביא את האוצרות האלה של השירה, הפיוטים, התפילות והתורה שמכניסה את כולם תחת האוהל ומקרבת".

בשורה// "אני מאמינה שחכמי המזרח מביאים תפיסה שהיא בדיוק מה שהדור של היום צריך. לכן בשנה שעברה ערכנו את כנס 'אעירה שחר', שעסק בחינוך לאורם של חכמי ספרד מתוך רצון להביא קול חדשישן לאולפנות ולישיבות".

עובדת ונוסעת// כתלמידה לא יכלה להרשות לעצמה לממן את המסע לפולין יחד עם חברותיה, "אבל באולפנה לא ויתרו עליי. ראש האולפנה הבין שלא היה לי סיכוי לצאת לפולין כי לא היה לי כסף, והציע לי לעבוד בחופש באולפנה וכך לממן את המסע. כך היה, וזכיתי לצאת למסע משמעותי. זה גם מה שאני עושה עם התלמידות שלי. יש כאלה שעובדות באולפנה בחופשות ומממנות את המסע. אני מאמינה שיש שמחה בעמל".

שירות לאומי// הדריכה במסגרת 'ארץ מורשת' בראשון לציון במשך שנתיים. "שם באה לידי ביטוי האהבה הגדולה שלי לארץ

נורית דויד

52

נשואה לאלון, אם לשבעה

תושבת שדרות

ראש אולפנת אמי"ת אוריה באר שבע ורעייתו של ראש העיר שדרות

שבע שנים במטה הציעו לי לחזור הביתה, לאולפנה שבה למדתי, וקפצתי על ההזדמנות".

עומדת בשער// מזה ארבע שנים מכהנת כראש אולפנת אמי"ת אוריה באר שבע, "היום אני מנהלת גם מורים שלימדו אותי". באולפנה לומדות כ-460 תלמידות, בכיתות ז'-י"ב. "אני משתדלת לראות כל אחת ואחת. בימי שלישי בבוקר אני עומדת בשער בית הספר, ללחוץ יד לבנות ולקבל אותן בברכת בוקר טוב. הדלת של החדר שלי בכוונה שקופה כדי שאראה אותן והן אותי. כל חודש בנות יום ההולדת של אותו החודש מגיעות אליי למשרד ויש בלונים ומי שברך".

ל באוקטובר// "היה לנו נס גדול. אלון יצא מהבית בשש וחצי ונעלם. לא ידענו מה קורה. כולם היו אצלי - חמותי, אחותי עם תינוקת, הכלה שלנו בפעם הראשונה הגיעה אלינו. בחוץ היה רעש בלתי פוסק של נשק קל וטילים. השכן צעק לי: תיכנסי מהר הביתה, יש מחבלים, תחסמו את השער. לאט לאט הבנו את גודל האסון. אחרי כמה ימים בעיר הבנו שגם אנחנו צריכים להתפנות למלון בירושלים. גם שם המשכתי לנהל את האולפנה והייתי על קו ירושלים-באר שבע".

כאן זה בית// אחרי כמה חודשים במלון הם חזרו הביתה. "מדהים מה זה כוח החיים. יש ריפוי והתחדשות. עדיין לא פשוט, שומעים את צה"ל עובד ומקווים לטוב. שדרות היא קהילה שחזקה הרבה יותר מהקושי. שדרות

הנחת// שבעה, שני בנים וחמש בנות. הגדולה נריה בת 27. אחריה אחיה בן 25, "קריו על שם אחי שנהרג", צוריאל בן 23, אביה בת 22, הלל בת 20, יסכה בת 15 ואמונה בת 13. "הם ההגשמה של כל המאווים שעליהם חלמתי בילדות. דרכם אני רואה איך זה מתגשם".

לאן?// כוזג צעיר קבעו את ביתם בקרוואן ביישיבה בקרני שומרון, ובתום שיעור ו' החלו להתלבט לאן פניהם. "ראינו חברים מהישיבה אורזים, וכשהתעניינו לאן הם הולכים הם סיפרו לנו על התוכניות להקים גרעין בשדרות. הסתכלתי על אלון ואמרנו: יאללה, הולכים על זה. ארזנו פקלאות והגענו לשדרות. איך שהגענו הרגשנו בבית". מאז, 28 שנה, הם בשדרות.

מורה// שימשה מורה לשל"ח בקריית החינוך אמי"ת בשדרות. "ייסדתי חיל חלוץ של מש"צים (מדריכי של"ח צעירים, ר"ג). במקומות שבהם נפלו קסאמים בעיר היינו עושים פעילות לילדים, דואגים לתרופות לקשישים, משמחים את התושבים. בניתי מסעות ברחבי הארץ שהיו מעצבי זהות לתלמידים, כשהם בונים את האוהלים בעצמם ומכנינים אוכל ומתחברים לארץ דרך הרגליים".

חוזרת// אחרי שני עשורים כמורה לשל"ח עברה למטה אמי"ת ומונתה לראש תחום כלל ישראל ברשת. "עסקתי בפיתוח מסעות משמעותיים ברשת וחיבורים בחברה הישראלית, ופעלתי לייצר מפגשים בין מגורים. אני מאמינה שיש תקווה לאחדות בינינו. אחרי

השבוע בתלמוד ישראלי

סדר נזיקין | מסכת עבודה זרה

דף ע"ד - מאכלים שאינם בטלים ברוב

בדף זה מונה המשנה איסורים שיש להם דין מיוחד ושונה מכל סוגי האיסורים.

במה דברים אמורים?

כפי שכבר למדנו, דבר מאכל אסור שהתערב במאכל כשר - אם המאכל הכשר הוא יותר מפי שישים מהמאכל האסור, מתיר לאכול את כל התערובת. המשנה מונה רשימה של איסורי הנאה שחז"ל תיקנו שאינם בטלים, ואם הם נפלו לתוך דבר מותר - הכל אסור: יין נסך, חפץ של עבודה זרה, בהמה שאינה קורבן שנשחטה בעזרה ועוד איסורים אחרים.

חומרה זו קיימת רק כאשר המאכל שהתערב הוא חשוב. בלשון התלמוד מאכל חשוב מכונה "דבר שבמנין" - דבר שרגילים למנות ולספור מפני חשיבותו. מאכל כזה אינו בטל בפירו ברוב גדול מאוד, אם הוא אחד מאיסורי ההנאה שמונה המשנה.

מתחילים מסכת הוריות

דף ב' - מסכת הוריות

מסכת הוריות היא מהמסכתות הקטנות במספר הדפים בתלמוד הבבלי. יש בה כשנים עשר דפים בלבד, אך למען האמת הגמרא עצמה קצרה רק בכשליש ממסכת מכות, שבה עשרים ושלושה דפים, ורק מפני שכמעט אין פירוש בעלי התוספות על מסכת הוריות הגמרא פרושה על פני כל רוחב הדף ולכן הצטמצם מספר הדפים של המסכת.

מסכת הוריות מכונה כך מפני שהיא עוסקת, בין היתר, בהוראות הלכתיות שבית הדין פסק בטענות ומפניהן התרחשו איסורים בשוגג, והיא מלמדת את דרכי הפקדה על מקרים אלו. תוך כדי עיסוקה בדרכי הפקדה, עוסקת המסכת גם בדינים השכיחים לקורבנות חטאת.

★ | מן ההיסטוריה | יהודי העיר צנעא שבתים כבד במאה

קהילה יהודית גדולה התקיימה בעיר צנעא שבתים כבד במאה הרביעית לספירה, וייתכן שעוד קודם, ונמשכה עד לאחר הקמת מדינת ישראל. רוב היהודים בקהילה היו אומנים ובעלי מלאכה או שעסקו במסחר. היחס של השלטונות כלפיהם היה הוגן לרוב, אך מדי פעם גזרו עליהם גזירות. בשנת 1679 גורשו היהודים מהעיר, ולאחר מספר שנים הורשו לשוב אליה, אך נאלצו להתגורר ברובע משלהם שנקרא קאע אל-יהוד. במאות ה-19 וה-20 מנו היהודים כ-20% מאוכלוסיית העיר. רבים מהם עלו לארץ במסגרת עליית "אעלה בתמר", והשאר עלו אחרי הקמת המדינה. החינוך!

ביחד ננצח!

התלמוד הישראלי הינו פרויקט חינוכי, קהילתי וחברתי השואף להעניק כלים לחיבור משמעותי ועכשווי לערכים יהודיים וישראליים, תוך חיזוק הזהות והעצמת הקשר לתרבות ולמורשת ישראל

בית התלמוד הישראלי מאחל הצלחה לכל צוותי ההוראה ולתלמידים במסגרות

סירקו והצטרפו למאות אלפי לומדי הדף היומי, פתחו שיעור שבועי אצלכם בקהילה לתכנים נוספים: talmudisraeli.co.il

במגרש הביתי

"בגדול אני עסוקה מצאת החמה עד צאת הנשמה, אבל לא מוותרת על למצוא תמיד זמן לראות את הילדים ולהקשיב להם ועל חמש דקות קפה בנחת עם אלון, שנותן לי השראה וכוח".

"זמן תפילה ופיוט, מ'יד נפש אב הרחמן' עד 'יודוך רעיוני'".

"שלמה ארצי והברירה הטבעית, כי ילדים זה שמחה, ילדים זה ברכה, כתוב בתורה וגם בגמרא, לכו תשאלו את הרב".

צמות לופת
הרב יוסף משאש זצ"ל, "שהשלום והאמת היו נר לרגליו ותפיסתו מתאימה וכל כך נדרשת לדורנו".

לשאלה
"שכל אדם יחזק את יתדותיו וירחיב את אוהלו. עם ישראל זקוק לתורת חיים בתוך כלל ישראל".

לפתיח אולתי
"שמרוב שפע חומרי הדור הצעיר לא יהיה שמח".

כשאהיה גולה
"אחזור להיות מורה לשל"ח ואפתח בעזרת ה' פודטראק שבני נוער יפעילו אחר הצהריים בתוך אוניברסיטה או כל מרחב אחר, והסטודנטים בתמורה ייתנו שיעורי עזר לתלמידים. זה נהנה וזה לא חסר".

לא 'שורדת' אלא עיר חזקה ועוצמתית. למרות כל האתגרים, שכונות נבנות והעיר פורחת. זה לראות רחוק כל הזמן ולהאמין שיהיה עוד יותר טוב".

טיל איראני // במהלך מבצע 'עם כלביא' נפגע מבנה האולפנה מהמטח האיראני על בית החולים סורוקה. "המבנה נפגע בצורה קשה מההדף. כל התקרות עפו, הרצפות נעקרו, החלונות התנפצו. אני מכירה הדף, הבית שלי בשדרות חטף שלוש פעמים נפילות, אבל הפעם זה היה הרס נוראי. התיישבתי שם על מדרגה ופרצתי בבכי. לא ידעתי מאיפה להתחיל. ריבון העולם, מה עכשיו?".

מתחדשת // "התעשתנו והתחלנו בשיקום, ובזכות עיריית באר שבע, רשת אמ"ת, משרד החינוך וצוות המנהלה של האולפנה יצא מהלימון לימונדה ועשינו את הלא ייאמן. במאמצים כבירים של כולם התחלנו את השנה עם חיוך והאולפנה חידשה את פניה".

חינוך בעת מלחמה // "הצלחנו לעשות המון בתוך חוסר השגרה ואי הוודאות. בשנת הלימודים הקרובה הנושא שלנו באולפנה יהיה 'כי כך מקור הברכה', כי גם בתוך הנפילה והמשבר יש ברכה. היו לנו ניסים גדולים וברכה, וצריך להכיר בהם. נעסוק בברכות הלכה למעשה, נתנדב, וגם כל אחת תלמד את החוזקות שלה. בעידן המאתגר הזה אנחנו צריכים להתברך ולברך ולעשות כמה שיותר טוב בעולם".

חנה קטון
chanakatan@gmail.com

דיבור צפוף

היו לעיתים חורבות, הקירות מחוררים, אבל הייתה הקפדה על לוחות נקיים, שולחנות מסודרים, וצלצול פעמון קבוע. המסגרת הזאת, בתוך חורבן טוטאלי, הייתה נדבך חשוב בשיקום גרמניה החדשה.

הרופאים שלמדו במעברה. בשנות החמישים, עם גלי העלייה הגדולים, הוקמו בבאר שבע בתי ספר באוהלים, "עיר האוהלים". עשרות ילדים ישבו בצפיפות בכל אוהל גם בחום הקיץ, לעיתים בלי שולחנות או ספרי לימוד. המורים היו בעצמם עולים חדשים, שחלקם לא דיברו עברית שוטפת. ובכל זאת, רבים מתלמידי אותן כיתות מאולתרות הפכו לימים לרופאים, מורים ומנהיגי ציבור. הם העידו שמה שנשאר חקוק בזיכרונם הוא לא תנאי הלמידה, אלא דמות המורה המסור, שידע לשדר לילדים שהם חשובים ושהעתיד בידיהם.

עם המצב הדמוגרפי המבוך, יש עלייה בצפיפות במוסדות שלנו בניגוד למוסדות חילוניים. ומאידך, אין מורים. אלפי מורים נקראו למילואים בשל המלחמה, מה שהותיר כיתות רבות בלי מורה קבוע. יש יישובים שלמים בבנימין, ביהודה ובשומרון שבהם כמעט כל הגברים מגויסים, אין מלמדים ואין ר"מים, וחלק ניכר מהצוות הנשי הן נשים עם בעל מגויס, וגם התלמידים הם בנים ובנות לאבות מגויסים. אני תוהה אם המציאות של שנתיים שבהן ר"מים ומורים מתנדבים למילואים אין-סופיים, ומשאירים מאחוריהם תלמידים שעולמם הרוחני נבנה בשנים של חוסר יציבות, היא טובה ונכונה. התשובה היא שאין ברירה. אין מספיק לוחמים. אין מספיק אנשים מציבורים אחרים שיחזיקו קצת את האלונקה. ועולם התורה שלנו משלם מחיר כבד, והתורה היא חיינו.

המשימה שדתיים לא מסתערים עליה.

לפני כמה שנים הוזמנתי למסיבת סיום כיתה א' בבית ספר צופיה, שם לומדות נכדותי. היו שלוש כיתות במחזור הזה. התפעלתי מכך שבזמן העלייה לבמה כתשעים בנות עלו אחת אחת לפי הסדר, בלי שום דחיפה. מאז נפתחו סניפים רבים של צופיה ברחבי ירושלים ומחוצה לה. הציבור התורני-לאומי גדל באופן אקספוננציאלי (זוכרים את המושג?). בשנים האחרונות נפתחו כמה אולפנות תורניות חדשות רק במרחב גבעת שאול והר נוף, וזאת רק דוגמה. האם הציבור שלנו מקבל גם את המענה לצרכים הפיזיים והרוחניים שלו? אנחנו יודעים להסתער על המשימות הלאומיות ללא שהות, אבל כשזה מגיע לצרכים שלנו זה כבר סיפור אחר.

כמה דוגמאות קטנות לכך: ציבור הולך וגדל מבקש ללמוד במסגרת נפרדת באקדמיה, כפי שמתאפשר לציבור החרדי. אבל המל"ג לא מוכנה להכיר בציבור שלנו ובאין היצע אין ביקוש, והילדים שלנו מנועים מללמוד משפטים ועבודה סוציאלית ועוד מקצועות בהפרדה (כמה עורכות דין חרד"ליות שמוכנות להילחם על ערכים לאומיים ותורניים אתם מכירים?). כנ"ל לגבי קדושת המחנה בצה"ל. כציבור שתורם כל כך הרבה, גם בנינו ראויים לקבל תנאים רוחניים ברמה של חטיבת החשמונאים. וכך עם החזקת המוסדות שלנו, למה שכר הלימוד בשיבות ובאולפנות עדיין גבוה כל כך? ומה עם מחירי הדיור לזוגות הצעירים שלנו, שתורמים כבר שנתיים לעם ישראל ומבלים חג אחרי חג בחולות עזה? המשוואה הזאת חייבת להשתנות. מה שבטוח הוא שמתחת לכיסא הכבוד צפוף מאוד בשנתיים האחרונות, והציבור שלנו ממלא שם את השורות. כל כך הרבה בוגרי מוסדותינו עלו לגנזי מרומים, יבקשו הם עלינו שתהיה לנו שנה של בשורות טובות בחסד וברחמים. ●

כציבור שתורם כל כך הרבה, גם בנינו ראויים לקבל תנאים רוחניים ברמה של חטיבת החשמונאים. וגם לגבי החזקת המוסדות שלנו, למה שכר הלימוד בשיבות ובאולפנות עדיין גבוה כל כך? ומה עם מחירי הדיור לזוגות הצעירים שלנו, שתורמים כבר שנתיים לעם ישראל ומבלים חג אחרי חג בחולות עזה? המשוואה הזאת חייבת להשתנות

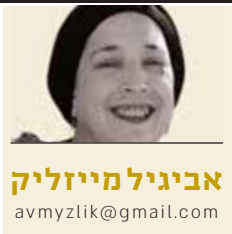
שדרוג בפנימייה. לפני כמה שנים ביקש אחד הנכדים המתוקים שלי כמתנה לאפיקומן שאכתוב עליו בטור שלי בעיתון זה. הרעיון המקורי ריגש אותי מאוד. אז הנה זה מגיע: הבחור המתוק הזה נכנס כעת לכיתה ט' בשיבת בני צבי. זה משמח מאוד, אבל יש כאן עוד בשורה: הוא כעת משתדרג משמעותית, כי הוא עובר מחדר שחלק עם עוד שישה אחים לחדר מרווח בפנימייה עם עוד שני חברים בלבד.

אני אישית לא אוהבת צפיפות. לא בבית, לא במקרר, לא ברחוב, לא בשום מקום. כשזה פוגש אותי ברחוב, אני מתנחמת בכך שהנה מתקיימת נבואת הגאולה שירושלים מלאה עד אפס מקום. עם כל זה, כאשר נולדה הילדה האחת עשרה שלנו, גרנו בדירה במגורי משפחות הישיבה שבה היו שלושה חדרי שינה, כך שהיו שישה ילדים בחדר, חלקם ישנו ראש לזנב באותה מיטה. פינת הלימוד של בעלי הייתה גם כן בתוך החדר, ועוד תינוקת ישנה בסלון. הילדים זוכרים את התקופה הזאת כחווייה מגבשת וכיפית, והאמת שגם אני. אני עצמי גדלתי כך בדירה בחר"ל לפני העלייה לארץ, כי להוריי היה ברור שאנחנו בתחנה זמנית, יושבים על מזוודות בדרך לארץ ישראל. שישה מהאחים הקטנים שלי ישנו יחד בחדר שינה קטן, אחותי ואני ישנו אז בספה נפתחת בסלון, ונהנינו מאוד להקשיב לשיחות הסודיות של הוריי, שדיברו בידיש כדי שלא נבין.

נעליים מקרטון בשלג.

נפתחה, עם נכדים שנכנסים לשיבות גבוהות, נכדה שתתחיל שירות לאומי כקומנדרית ברמת אביב, השכונה שבה גדלתי, וכמובן יש כמה נכדים שעולים לכיתה א'. לכבוד האירוע הם זכו לקבל תיקים מסבא וסבתא. גם בשיבות ובאולפנות יש לנו נציגים חדשים. בחלק מהכיתות של הנכדים שלי צפויה צפיפות בלתי נסבלת. קיבלתי דיווח מלא מכל נכד ונכד. אבל בעצם כך גדלו גם אבותינו. במשך מאות שנים, בחדרון קטן בבית הכנסת או בבית פרטי, לימד מלמד עשרות ילדים יחד. הספסלים היו פשוטים, לפעמים היה רק שולחן אחד וכמה ספרים שחוקים. ילדים ישבו בצפיפות, בחורף קפאו מקור סביב תנור פח פשוט, ובקיץ נחנקו מחום. המלמד היה לרוב יהודי עני, שכרו היה זעום, ופעמים רבות הוא שולם במזון או בלבוש. הורים עניים ביותר ויתרו על לחם יומי כדי לשלם על לימודי הבן. כך הייתה מספרת לנו אימי על סבת, שהכינה נעליים מקרטון לדודים שלי שצעדו בשלג לחיידר המרוחק במזרח אירופה. דווקא הצפיפות והפשטות והקשיים יצרו תחושת שליחות וחוסן רוחני. גדולי תורה כמו החפץ חיים התחילו את דרכם בחדרים קטנים ודלים כאלה.

בשנות השלושים של המאה הקודמת, בפולין מוכת הרעב, הקים יאנוש קורצ'אק בית יתומים יהודי. הוא הקפיד לכל ילד תהיה מיטה משלו ופינה ללמידה, מתוך הבנה שהסביבה החינוכית היא תנאי בסיסי לבריאות נפשית ולצמיחה. הוא ייסד "פרלמנט ילדים", שבו התלמידים השתתפו בקבלת ההחלטות בכיתה. הוא באמת היה מחנך אגדי. גם בלונדון, בזמן הבליץ של 1940, בתי ספר נהרסו בהפצצות וילדים נדחסו בכיתות חלופיות, לעיתים חמישים תלמידים במרתף או באסם. למרות הצפיפות הבלתי נסבלת הלימודים נמשכו. היסטוריונים מציינים שהשגרה הלימודית במציאות של חורבן שמרה על חוסנם הנפשי של הילדים. ולהבדיל - אחרי מלחמת העולם השנייה הקימו האמריקנים בתי ספר לילדים בגרמניה ההרוסה. המבנים

גן עדן בעולם הזה

זו הייתה הפעם הראשונה שבה נפגשתי עם משפחה ברוכת ילדים, שלושה עשר במספר. הייתי בטוחה שאמא שלהם תהיה אישה מותשת ועייפה, אבל להפתעתי נחמה הייתה אחת הנשים העליזות שהכרתי

הקטנים והתחילה לצחוק ולשחק איתם ולפצח להם גרעינים ופיסטוקים, כאילו היא בעצמה בת ארבע. הסתכלתי עליה ולא האמנתי שעדיין יש אנשים כאלה, תמימים ושמים, שעושים את שלהם בפשטות כזאת ובאהבה. בסעודה שלישית, אחרי שכל השבת ישבתי ודיברתי עם הבנות, הרגשתי שאני חייבת להבין כאן משהו מהותי. אז ביקשתי מנחמה שתגלה לי איך כל זה יכול להיות. היא הביטה עמוק בעיניי, וענתה לי תשובה שאני זוכרת עד היום: "תדעי לך שאפשר להיות גן עדן בעולם הזה! רק שהגן עדן הזה לא נמצא במקום שאנחנו מחפשים. אין אחד שלא עובר קשיים בעולם. את חושבת שעליי לא עוברים קשיים?" וכאן היא סיפרה לי כטיפה מן הים ממה שעבר עליה. "עובר, אבל עם כל זה אפשר להיות גן עדן בעולם הזה! כי גן עדן זה לחפש בכל מקום ובכל מצב את נקודת האור וללכת עליה! לא להקשיב לייאוש ולפחד ולתסכול, למה שנאמין דווקא להם? אנחנו יכולים לבחור למי להאמין. ואני בוחרת להאמין בטוב, והשם הוא טוב, וכל מה שהוא עושה זה בשבילנו ולמעננו. וכך, אפשר באמת להיות גן עדן".

הפוך מבעלת הבית שדמיינתי שתהיה. היא הייתה חייכנית, עליזה ונינוחה, והכניסה אותי לביתה ולליבה בשמחה אמיתית. לאחר מכן, כשבשולחן השבת ניסיתי לעקוב אחר האירועים המדהימים שלא הפסקו להתנפץ אל השולחן, תוך כדי הערות שקטות של נחמה בסגנון "אולי עדיף לא לפרק את הכיסא", או "את המיץ תמזוג לתוך הכוס בפעם הבאה", ובין לבין בעלה קורא לה מצידו השני של השולחן הארווויך "את שומעת, אמא? אז בפרשה יוסף נפגש לראשונה עם האחים שלו..." והיא עוקפת בפשטות את ההמולה האינסופית ומתענגת באמת על דברי התורה הנשמעים קטועות מצידו השני של החדר. מסביבי בינתיים נפתח חצי עיגול של כל בנות הבית, כשכולן לא מפסיקות לדבר ולשאול ולהתעניין ולהעריך ולצחוק ולריב ועוד כל כך הרבה אפשרויות.

איך את עושה את זה?

בסוף הסעודה הנהדרת שבושלה בסירים חצי מוסדיים, כשכולם גמרו לאכול ולברך, התיישבה נחמה עם הבנים

נכנסתי לחדר שהמארחים ייעדו בשבילי, הנחתי את התיקים והבטתי מסביב בניסיון להכיר את המקום שבו אבילה את השבת הקרובה. ואז נשמעה דפיקה בדלת וראש קטנטן הציץ פנימה. "את האורחת?" שאל הילדון, "אפשר להיכנס?". לפני שהספקתי לענות החלו נכנסים לחדר ילדים, ועוד ילדים, ועוד קצת, ועוד כמה. ועוד שניים. שלושה עשר, ליתר דיוק, הגדולה שבהם בת ארבע עשרה, שני זוגות של תאומים ועוד המוני קטנטנים שעשו לי סחרחורת אמיתית. איך יכול להיות שכולם מבית אחד? חשבתי. ומעניין איך אמא שלהם נראית, היא בוודאי אדם עייף ומותש ביותר. הייתי אז בתחילת דרכי בעולם החרדי וזה היה המפגש הראשון והמהמם שלי עם משפחה ברוכת ילדים.

לכל מקום שהלכתי באותה שבת הקיפו אותי הילדים מכל עבר, נשאו אליי עיניים מעריצות, ניסו לעניין אותי בכל מיני מציאות יפות ועבודות מהגן והחיידר, כמו משמר כבוד נאמן ורציני שלא עזב אותי לרגע אחד.

מיד עם הדלקת הנרות נפגשתי לראשונה עם נחמה, פגישה מהסוג החזק שנשמרת בליבי עד היום. נחמה נראתה בדיוק

פאי נקטריות הבצק פילו

מסוג העוגות הקלילות והטעימות שאת עיקר העבודה והיופי כבר יצר הקדוש ברוך הוא. לנו רק נשאר לסדר את כל הפירות הבשלים והריחניים הללו בקלתית בצק פילו קראנצ'י ונהדרת, ולתת לתנור לעשות את העבודה. עוגה קלילה שכיף להביא לפיקניק, לבראנץ' או לסעודה ביתית מפנקת.

- 8 עלי בצק פילו
- 50 גרם חמאה מומסת או שמן
- אבקת סוכר לזרייה
- לריבה:
- 3-4 נקטריות או שזיפים או אפרסקים בשלים
- 2 כפות דבש או סילאן
- 30 גרם חמאה
- או 2 כפות שמן
- לפירות:
- 6-7 נקטריות צהובות בשלות, רצוי לא רכות מדי
- חצי כוס סוכר
- מלח מחצי לימון

משמנים קלות תבנית פאי עגולה בקוטר 24 סנטימטרים. מחממים תנור לחום של 180 מעלות. מורחים עלה פילו במעט חמאה מומסת או שמן ומשטחים על התבנית. ממשיכים למרוח את שאר עלי הפילו ומניחים אותם זה על זה, כך שחלק מהבצק יוצא מחוץ לתבנית. מכינים ריבה: חותכים את הפירות לקוביות ושמים בסיר קטן עם הדבש או הסילאן והחמאה או השמן, מוסיפים רבע כוס מים, מביאים לרתיחה, מנמיכים ומבשלים 10 דקות. טועמים, ובמידת הצורך אפשר להמתיק עוד קצת.

מורחים את הריבה על החלק העגול של הבצק. חוצים את הנקטריות ופורסים כל חצי לפרוסות דקות בעובי חצי סנטימטר. מסדרים בצורה נאה את פרוסות הנקטרינה מעל הריבה ומפזרים מעליהן את הסוכר בצורה אחידה, וגם את מיץ הלימון. מגלגלים את קצות הפילו בחזרה לתוך התבנית כך שייצרו טבעת עגולה מסביב לפירות. מורחים את שולי הבצק במעט שמן או חמאה מומסת. מכניסים לתנור ואופים 20-25 דקות, עד להזהבה של הבצק. מוציאים ומצננים. בווקים מעט אבקת סוכר לפני ההגשה.

צילום: שושי סיריקיס

הראש אומר עיר הלב אומר נפר

בכרמי הנדיב משלבים את שניהם

בנין 28
נפתח
לשיווק

הזדמנות להגשמת חלום למגורים
בדירה איכותית משלכם בכרמי הנדיב בקרית מלאכי
נותרו דירות 4 חד' לאיכלוס מייד בתנאים אטרקטיביים

כרמי הנדיב
לגור בלב החדש של ישראל

www.carmay-hanadiv.co.il
Tanya@carmay-hanadiv.co.il
waze: מרכז המבקרים

***8214** טל' מרכז
מבקרים

יזמים | דוטשטיין | ציפחה